

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejeman:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izreja vsak dan zvečer izvenredni delovni in prazniški.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu: Knaflcova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Državni zbor.

Usoda draginskih predlogov. —
Grof Stürgkh o zagrebiški univerzi.
— Razpoloženje. — Seja.

Dunaj, 21. novembra.

Zbornica se tudi danes ni mogla preriti do glasovanja o draginskih predlogih, katerih usoda je kakor se zdi zapetena. Za kulisami kujeta sicer posl. Urban in Stölzl kompromise, toda malo verjetno je, da bi se posrečilo najti formulo, ki bi po pripodobi kanagalejski navidezno spremenila meso — v vodo. Kajti vsak kompromis glede uvoza argentinskega mesa pomenja končno ravno toliko kakor gladka odklonitev Renner-Waberjevega predloga. In ker je vlada parlamentu že povedala, da sklepa za prosti uvoz argentinskega mesa ne namerava respektirati, se načelnim nasprotnikom predlogov draginskega odseka, agrarcev, iz oportunističnih ozirov pridružujejo tudi marsikateri izmed onih, ki bi sicer uvoz mesa hoteli. Tako bodo jutri se združili Poljaki, velik del Nemcev in krščanski socialci, Rusini, večina Italijanov, češki agrarci in vsi slovenski klerikali, da upropastijo predloge, ki se protivolično interesom veleagrarizma in »pravnemu naziranj« vlade. Avstrijski parlament bo zopet enkrat rezal po lastnem mesu, zopet bo soglašal z vlado, katere pravi argument za njeno stališče v tem vprašanju so politični oziri na betjarsko gentry onkraj Lajta — avstrijska zbornica, ki se v besedah ne more dovolj zgražati nad ogrsko nadvlado se bo zopet enkrat iz lastne volje in krivde pokorila budapeštanskim magnatom. — Vlada pa bo nadaljevala svojo »energično akcijo« za porenje živih s tarifnimi olajšavami, katerih uspeh je tako drastično razviden iz navedb zborovalca na nedeljskem tržaškem protidraginskem shodu: živinski prekupeci se poslužujejo 50% znižanja tarifov, da dovajajo kolikor mogoče mnogo živine v Trst, od tam pa — v Italijo. . . .

Današnja seja je končala z izvolitvijo generalnih govornikov pri čemur se je pokazala redkost, da je bilo treba pri kontragovornikih ozije volitve iz katere je izšel posl. Hladnik, za progovornika je bil izvoljen posl. Winter (soc. dem.).

Posebno pozornost vzbujajo sedaj razprave v budjetnem odseku,

kjer ste dve vprašanji aktualni: ali je dovoliti vladi trimesečni ali šestmesečni provizorij in v kateri višini ji je priznati zahtevane kredite. Danes je ministrski predsednik upravnju zahteval oboje po vladni predlogi zlasti je nasprotoval, da bi se vladi dovolil le trimesečni provizorij, ker da je to le potrat časa. Po novem letu bo namreč vlada sklicala deželne zbornice k daljšemu zasiedanju in parlament se morda sestane še le pozno v marcu; imel bi pa tedaj opraviti nujnejše posle, kakor se zopet pečati z novim provizorijem. Tak je Stürgkhov nazor; med poslanci seveda se presoja stvar z nekoliko drugačnega stališča.

Trimesečni provizorij se zdi nekaka garancija za parlament in tudi izraz dejanskega položaja, v katerem se kabinet z ozirom na njegovo razmerje napram strankam nahaja. Grof Stürgkh se je tudi danes na vse mogoče načine trudil zavrniti vesti, ki hočejo vedeti, da je odločen vladati s § 14. in s tem dvomljivim sredstvom celo promulgirati brambno reformo: reči se mora, da je baš izvedena rekonstrukcija kabineta v tem oziru nekoliko razna strašljiva domnevanja potolažila. Ministrski predsednik se trudi nekoliko boljše razpoloženje strank kolikor možno utrditi: obljubil je danes skorajšno predložitev zakonskega sklerta o vodnih cestah pri čemer da se bo vlada zlasti ozirala tudi na Moravsko (klanjam se, gospodje Čehi!) za spomlad obljubuje kabinetni šef predelano in razširjeno predlogo o lokalnih železnicah. Zanimiva je bila Stürgkhova polemika s petkovimi izvajanci dr. Šusteršiča. Kabinetni šef je tako mlo in oprežno reagiral na pritožbe klerikalnega voditelja, kazal toliko koncilijantnosti, da je bil namen kaptivirati Hrv. slovenski klub očividno. Izjave Stürgkhove sicer zaslužijo, da si jih zabeležimo: Za dalmatinske železnice je našel odločno besedo: avstrijska vlada ba je ne izda niti enega upravičenih tozadevnih interesov Dalmacije, kako je v pogajanjih z Ogrsko te interese varovala in kaj je dosegla, tega grof Stürgkh ni povedal — je še »uradna tajnost«. Med tem smo tudi že iz ust posl. dr. Smolke, kot člana dalmatinskega žel. sveta, izvedeli, da bodo morda nekatere dalmatinske zveze nresničene, da bo pa v najboljšem slučaju proga Split — Avstrija (da se tako izrazimo) tekla čez Knin-Bi-

hač ne pa skozi Liko čez Novo mesto. Naše tozadevno poročilo se torej v tem oziru v polnem obsegu potrjuje — za dr. Šusteršiča bode Stürgkhovo zatrdilo slaba tolažba.

Posebno interesantna so Stürgkhova izvajanja o reciprociteti zagrebskega vseučilišča. Ministrski predsednik je priznal upravičenost pritožb proti sedanjim razmeram ter izjavil, da je vlada pripravljena storiti nadaljne korake. Obstoječe baje dve težkoči: 1. na zagreškem vseučilišču se ne predavajo vsi predmeti, ki so v Avstriji na univerzah predpisani (kolikor vemo je hrvaška vlada in tudi senat zagrebske univerze pripravljen ta predavanja takoj uvesti kakor hitro bi se in skribirali avstrijski dijaki); 2. je za avstrijsko vlado baje jako težavno prepuštili kvalificiranje kandidatov, v kolikor pozneje vstopajo v avstr. državno službo. Inozemski izpitni komisiji. Grof Stürgkh je izjavil, da se bodo glede obeh vprašanj vršila pogajanja s hrvaško vlado, v kompetentnih resortih se zadeva baje že študira in upanje je utemeljeno, da bo mogoče ustreči zahtevam Jugoslovancev.

Naeelnik proračunskega odseka dr. Korytovski upa, da bo mogoče absolvirati provizorij še ta teden in v parlamentnih krogih se govori, da bo končna odločitev padla popolnoma v smislu vladinih zahtev. . . .

V Enotnem češkem klubu ustvarja razpor o tem, kako glasovati o proračunskem provizoriju velike težave: Mladocelhi in agrarci so za prizanesljivo taktiko — radikali in tkzv. neodvisni zahtevajo strogo opozicijo. Tokrat se morda še posreči poravnati difference, toda brezdvomno se bližajo nevarni časi za enotnost češke delegacije.

V parlamentu je mnogo glav pri delu za novo večino. Stürgkh konfirira, Sylvester prireja sestanke (ki imajo ominožno ime Sylvestrovi večeri). Bilinski nagovarja in pregovarja. Optimisti skrbno zalivajo skromna zelišča svojih nad. . . .

V naslednjem podajamo sejno poročilo:

Zbornica je danes nadaljevala razpravo o draginskih predlogih.

Prvi je govoril socialni demokrat Sehlinger, ki je zastopal stališče, da bi se z uvozom argentinskega mesa draginja takoj znatno ublajila in je zaradi tega obsojal stališče vlade, kateri je očital, da je Av-

strijo prodala Ogrski. Tudi draginjo spirita, sladkorja in petroleja bi vlada lahko omejila in to celo brez posebne postave proti kartelom. A čudo, jeza agrarcev proti kartelom ugasne takoj, čim se gre za spirit in sladkor. (Klici: Ker imajo agrarci dobiček od teh kartelov. David: Zdaj imamo petrolejskega ministra).

Nemški liberalci dr. Lecher se je baval z znižanjem sladkornih cen in se zavzemal za ohranitev bruseljske konvencije. Malih trgovcev ni mogoče pogrešati. Če naj gospodinja vse svoje potreščine v svoji ulici nakupi, je prej treba ustvariti veliko organizacijo. Tudi ni pozabiti, koliko se kupuje na bukvice. Tudi Nj. Veličanstva tajni svetniki jemljejo na bukvice. Govornik obsoja vlado, da hoče z zlorabo veterinarne-policijskih predpisov vzdržati visoko ceno mesa in podaja bivšega krščansko-socialnega ministra dr. Weiskirchnerja, ki je pravni položaj glede vpliva Ogrske na uvoz mesa v Avstrijo prevrnil. Močan parlament je najboljšo orožje v razmerju z Ogrsko. Ali hoče grof Stürgkh to orožje razbiti. Zbornica obne volilne pravice, ki je patrijotično vzela nase vsa bremena, bi zaslužila drugačno zahtevalo. Vlada pa še dalje zastopa ogrske koristi. Kdaj bomo že dobili ministra, ki bo zastopal avstrijske koristi.

Zbornica je potem volila generalna govornika, na kar je razpravo prekinila.

Po zbornični seji je imel sejo proračunski odsek, v kateri je govoril najprej ministrski predsednik grof Stürgkh, čigar izvajanja so že zgoraj karakterizirana, za njim pa novi finančni minister Zaleski.

Slovenski naprednjaki in klerikalna obstrukcija v štajerskem dež. zboru.

V Celju, 21. novembra.

»Grazer Montags-Zeitung« je priobčila včeraj na uvodnem mestu članek, iz katerega je vredno citirati nekatere odstavke. Pravi se tam med drugim: »Pri nas živita dežela in glavno mesto Gradec le še od dogov. Pri obema je gotov denar v blagajnah pošel in še celo obresti nezaloženih dolgov se morajo pokrivati z mogel razveseliti s krvavo bitko. Uničiti hočem na vsak način par polkov, ali turških, ali laških, meni vseeno, samo da Vam ustrezem in pokažem, kako sem vreden Vašega zaupanja in honorarja, po katerem hrenim kakor kamela po vodovodu v oazi.

Grize Vas, gospod urednik, da bridko pogrešate datum v mojih cenjenih poročilih. Ne bodite tak pust pedant! Bog se usmili vendar, dneva ne pove nobena pratka, poje priznani pesnik Prešeren. Saj si datum utegnate izbrati sami, kakor Vam je najbolj po godu.

Gabriele d' Annunzio, Lah, ki rad jaha paradnega pegaza, je zlozil odo na čast italijanskim vojakom:

Morti sono i figli, morti sono i figli, morti sono i figli alla guerra lontana itd.

Ker se mi je zdel ta »Ringel-spiel« predolgočasen, sem ga popravlil in Vam pošiljam slovenski prevod:

En Lah, dva, tri, štirje Lahi v bitvi niso bili plahi. Pet, šest, sedem, osem Lahov padlo je od turških mahov. Že devet, cel ducat Lahov, trinajst, petnajst slavnih Lahov, dvajset Lahov, še več Lahov padlo je od turških mahov! Padli so hrabri vojaki, vsi junaki, — naki, — naki, sami pravi, pravi, pravi

novimi dolgovi. Katastrofalna politika, ki se bo končala s splošnim polomom. Vodilni krogi se docela zavajajo velike nevarnosti in že pričenejo izvajati krvave konsekvence; le davkoplačevalci se ne brigajo za ničesar ali pa se le norčujejo iz položaja, čegar stroške bodo vendar morali sami plačati. Dežela ima sedaj razun primankljaja v izvanrednih izdatkih, kateri znaša 1 milijon kron, primankljaj v rednem proračunu v znesku 3 milijonov kron. Ko se bode pričelo z obratom v veliki novi štiftungstalski deželni bolnišnici in se bodo regulirale učiteljske plače, ki so zvišanja neobhodno potrebne, bo skupnega primankljaja gotovo najmanj 7 milijonov kron. To vsoto pa bi mogla dežela pokriti le s 50% zvišanjem deželnih doklad. List piše nadalje o finančnih zadregah mesta Gradca in o razdrapanosti v nemškonskacijonalnem graškem tabornu, ki se bo morala enkrat končati z energično ločitvijo duhov ter pravi: »Brez deželnega zbora ne more dobiti niti deželni odbor niti graška občina novih dohodkov iz davkov, niti ne more starih davkov zvišati. V obeh slučajih je potreben deželni zakon. Celot zvišanje mestnih najemninških vinarjev bi se moralo skleniti v deželnem zboru. V strahu pred novimi davki prosijo sedaj premnogi davkoplačevalci Boga, naj bi klerikalne Slovence še prav dolgo časa ohranil pri dobrem zdravju in obstrukciji v štajerskem deželnem zboru. Tako pride pri nas parlamentarijem počasi na psa. In davkoplačevalci v resnici od tega ničesar nimajo. Kajti prej ali slej bodo morali primankljaj v deželnem gospodarstvu vendarle pokriti in čim dalje traja ta dragoceni provizorij, tem bolj mastno bo zvišanje doklad.«

Mariborski klerikali pravijo v včerajšnji »Straži«, da je njihova obstrukcija za nas »neveščljiva bolečina«. Nasprotno, dragi prijatelji, mi se pri tej obstrukciji počutimo, politično samo seveda, prav izvrstno. Kajti na eni strani so v hudih skripicah naši nemškonskacijonalni, na drugi pa domači klerikalni nasprotniki. Bolesti prvih je prav dobro opisala »Grazer Montagszeitung«, zadrege drugih pa bomo skušali opisati mi. Septembra meseca je »Straža« ob času pogajanj pisarila, da obstrukcija ni nikakor sama sebi namen in da bi bili klerikalni poslanci z dušo in telesom pripravljeni skleniti v Gradcu

LISTEK.

Listopraskova pisma iz Afrike.

Uredil Rado Murnik
(Datje.)

9.

Pickling mi zaviada mojo ognjevitost Španjolk Maričko. Dejal mi je, da je Vivalda »Ueberweib«, in me svaril pred njo. Kvasil je tudi, da je turški major Bimbo-efendi napravil z njo že toliko, da bi si za oni denar lahko kupil pol avtomobila. Pickling zabavlja nanjo, ker ga ona ne mara, oholega Nemca. Vivalda je jako duhovita Marička. Zabrutila je osebnemu Prusu v obraz, da Nemci niso Edelvolk, ampak Eselvolk! Ali ga ni dobro poturčala? Zdaj jo imam še rajši nego prej. Ne, na noben način ne zapustim Vivalde, dasi je draga kakor sladoled v Sahari.

Po kosilu sem intervjuval derviša Janeza Jeruša. Smetana tega intervjuvanja je tole: Nikarte ne mislite, da bo italijansko-turške vojske kmalu konec. Arabci pojdejo pomagat Turkom, povsodi se zbirajo mohamedanci pod zeleno zastavo prerokovo na sveto vojsko, kakor pri nas lastovrice jeseni, da polete v toplejše kraje.

Tudi jaz bi se rad zbral in poletel nazaj v ljubo domovino čez morje in doline in bi potrkal na vašo redakcijo, rekoč: »Ne pozabite onih 50 kronic, za katere sem posilil že v prejšnjem pismu. Moj denar ima kratek rep, posebno v Afriki. In zakaj naslavljam trdovratno: Gospod Listoprask. Prosim naslovite Svoja pisma in pa zlasti denarne pošiljave vselej takole: Monsieur Lustaprasque-efendi etc., da ne bom imel sitnosti na pošti.

Ponoči se je udrila pod mano Prokrustova postelja. Na njenih razvalinah bi bil počival prav sladko, toda . . . Gospod urednik! Tukajšnje bolhe so večje kakor pa naše pikapolonice! Odnehale so šele, ko se jim nastavlil Zacherlin na prsi! Dalje prihodnjic ali pa še prej.

10.

Ali ste sitni, gospod urednik! Očitati mi, da v mojih vojnih poročilih ne morete najti nič pametnega. Ako ne Turki, ne Lah ne naredi nič pametnega, kaj sem jaz kriv? Jaz le gledam in poročam nepristransko. Kolikorkrat intervjuam Vivaldo in hadži Jeruša, mlatita samo prazno slamo; to pošljem potem nemudoma Vam.

Očitati mi, da bi pisal taka vojna poročila lahko tudi doma v Ljubljani ali v Kurji vasi; da bi bil lahko prihranil Vam velike stroške, sebi pa popotovanje; da Vas kaj malo

brigajo patrijotični osli in opice in moje osebne razmere in druge brezpomembne malenkosti; da nimam čisto nobene fantazije . . . ker Vam nisem poslal niti najmanjšega pretepa, dasi so Lah že zdavnaj napovedali Turkom vojsko.

Gospod urednik! Kdo bi si pa mislil, da ste tako krvoločni? Izvolite vendar pomisliti, da je v Tripolisu še vedno doba kislih kumar in da se ne dogodi tukaj niti najmanjša častnikarska raca. Kaj je novega v Tripolisu?

Nič.

Lahi se boje Turkov. Turki pa Lahov. Ako bi se Vam hotel lagati, bi Vam lahko napisal po tri feljtone na dan.

Odslej vam pošljem vsak teden najmanj po eno mesarsko klanje, vrstica po tristo vinarjev. Bolj poceni se ne morem vojskovati. Prus Pickling zahteva od svojih častnikov za vsako prasko trideset mark, za bombardman petdeset in za bitev dvesto mark. Pomislite, da porabi Italija vsak dan šest milijonov lir za vojsko; potem se Vam bo zdela vsotica sto kron prava bagatela in mi jo takoj nakazete v hotel »Pri veseli kameli«.

11.

Halo! Razmere med Turčijo in Italijo so se poostrele. Na obeh straneh brusijo bajonete, handžarje in sulice. Upam, da Vas bom kmalu

zdravi Lah, Lah zdravi so dobili jih po glavi . . . Lah hrabro so bežali, nič se niso bali, bali, hitro hitro so bežali dokler niso v pesek pali in ležali, — žali, — žali tam v puščavi, — čavi, — čavi tam v daljavi, — javi, — javi . . .

12.

Predvčerajšnim sem bil povabljen pri turškem generalu Ismail-beju. Njegova gospa Zaira je lepa in duhovita, govori francoski, brenka na pianino in nosi slanniki, ki bi pod njim lahko prenočevala cela rodbina pogorelcov. Sploh je izobražena evropsko. Vprašala me je, kako delajo pri nas pehtranove štruklje in kranjske klobase. Zalibog je nisem mogel informirati z zanesljivimi podatki. Obljubila mi je, da pride prihodnje leto na Bled.

Njena hišna Fatima se mi tudi ni zdelo napačna. Ker sem mislil, da izvem od nje kaj več nego od hanume Zaire, sem jo povabil za drugi

mir, ako se jim dovoli te mala napitnina. Nemški nacionalci se niso udali — deloma vsled principijelnih razlogov, še bolj pa, ker se boje — odgovornosti za zvišanje deželnihih doklad. Sodimo, da je ta strah večji ko nemškonalacionalno navdušenje go-spode. »Straža« govori te dni ponovno o »gospodarskem programu« ali as o sprejemu male napitnine za ustavljenje obstrukcije. Po izjavi deželnege odbora je sedaj mogoče, da bodo slovenski klerikalec uslišani — stiske in snša deželne blagajne bo morda premagala pomisleke glede zvišanja deželnihih doklad. Tudi graške razmere so potrebne remedure — saj je Gradec za nas nemškonalacionalno stranko neizmerne politične važnosti kot zadnja večja njena postojanka na Štajerskem. Klerikalna stranka se pa bode z ustavljenjem obstrukcije še huje udarila ko z obstrukcijjo samo. Obstrukcija je zares povzročila velike gospodarske škoda na Sp. Štajerskem — omenjamo le izostale podpore za vinograde, zaostale gradnje cest in zaostale regulacije potokov — a še večja gospodarska in nacionalna škoda za nas bo sledila njenemu koncu. Dve leti že gre ves deželni denar na nemški Štajer — delajo se za Nemce ogromni dolgovi, plačati pa bodejo pomagali vse te nove in stare dolgove tudi mi. Klerikalec se morajo zavedati, da zadene zvišanje deželnihih doklad in prvi vrsti in najbolj glavno njihovo politično krdelo: knete. In pri denarju je naš kmet dandanes prav tako občutljiv kakor mi vsi. Vse to in še marsikaj drugega kaže, da pomenja obstrukcija »neutešljivo bolezen« — pa ne za nas naprednjake, temveč za klerikalec. Nova bremena, ki jih bode morala položiti dežela posesti in obrti, bodo zagrenila vsako veselje tudi onim, ki se bodo veselili kratko časa nad napitnino. Klerikalec store za-se sedaj najboljše, da mirno — obstrukcija naprej in vstrajajo pri zahtevah, ki so jih stavili začetkom obstrukcije. Te zahteve se dajo povedati kratko: Delitev dežele.

Italijansko-turška vojna.

S tripolitanskega bojišča. Z Malte poročajo v Carigrad dne 20. novembra ob 9. zjutraj: Dne 18. novembra popoldne smo napadli skupno s plemeni Mikslata 12.000 Italijanov pri Homsu. Italijani so izpuli 150 vojakov in dva častnika. Polastili smo se zaloge orožja. Turško vojno ministrstvo je dobilo tudi sledečo brzojavko: Debat, dne 19. novembra, ob devetih zjutraj. Predvčeršnjim se je moralo pred nami umakniti precej izolirano levo krilo Italijanov. Italijani so imeli 600 mrtvih in ranjencev. Uplenili smo devet topov. Od teh smo jih pet demontirali. Nadalje smo uplenili 11 zabojev municije in 21 mul. Zasledili smo vse pozicije pri Bumeljanu. Obenem smo odbili napad pri El Gerni in uplenili pri tem eno mitraljezo. V obeh bojih smo izgubili 82 moč; dva častnika sta bila lahko ranjena. Bojišče je podobno jezeru. Berolinski »Lokalanzeiger« poroča iz Carigrada: Turške čete so podvezle heroičen napad na Italijane pred Tripolisom in zavzele po hudem boju kavalerijsko in artilerijsko vojašnico. Izgube Italijanov so baje zelo velike. Iz italijanskih virov p prihajajo sledeča poročila: V Tobruku so italijanske baterije streljale na dve utrdbi arabskega taborja. Ena arabska utrdba je bila popolnoma razrušena; Arabci so pobegnili. V Dorni

popoldan v hotel »Pri veseli kameli«. Ali niti od Fatime nisem izvedel nič važnega. Pač pa sem zapazil, da je znanjalka z njo tudi moč pozlačena ura. Takoj sem dirjal k oknu. Ker nisem dobil drugega, sem zagnal svoj čevljar na ulico za njo. Fatima mi je odnesla tudi čevlje. Kdo bi bil pričakoval kaj takega? Jaz že ne. Moral sem v copatah na izprehaj.

13.

Ze danes Vam lahko poročam o prvi praski v Tripolisu. V arabski kavarni smo sedeli Arabci, zamorci, francoski vojni poročevalci Farfadet in jaz. Arabci so se igrali duraka. Moj Francoz se ga je bil malo nalezal in se pošalil z Arabci, rekoč: »Ali hočete res mobilizirati tudi opice?« Mahoma so bili vsi mohamedanci pokoncu in stavili Farfadetu zaradi one šale ultimatum: naj prosi zamere ali bo pa tepežkan. Monsieur pa tega ni maral. Potegnil sem se za prijatelja, češ: »Allah il Allah, šala je šala!«

Zdajci pa so skočili mohamedanci na naju kakor kobilice na salato. Pretepli so naju prav barbarsko, kar pa ni resno zameriti tako neomikanim ljudem. Velikanski zamorec prav prijaznega obraza je zagnal najprej mene na ulico, potem pa Francoza name. Narobe bi mi bilo ljubše.

(Konec prihodnj.)

je prišlo do hudega spopada s sovražnikom, ki se je moral umakniti. General Caneva je dal med revno prebivalstvo v Tripolisu razdeliti žito, riž, kruh in obleko. Arabci so napadli prvi in drugi grenadirski polk. Imeli so 20 mrtvih in so se morali umakniti. Italijani so metali na sovražni tabor bombe ter razrušili in zažgali različne objekte. Vojna ladja »Carola Alberta« je bombardirala kraja Amrus in Henni.

Bombardiranje Akabe.

Iz Carigrada poročajo, da so Italijani 50 minut bombardirali Akabo. Izstrelili so 150 granat v mesto. Nekatera vladna poslopja so bila popolnoma razdejana.

Nameravana akcija Italijanov v Arhipelju.

Italijanska vlada je sporočila ruski vladi, da bo italijanska mornarica v najkrajšem času začela blokirati neko mesto v Egejskem morju, ki je posebno velike važnosti za Turčijo.

Protest.

»Daily Telegraph« poroča: Turška vlada je izvedela, da bosti Anglija in Severna Amerika protestirali proti temu, da bi Italija razširila vojno tudi v Rdečem morju. Ta protest je povzročilo bombardiranje Akabe.

S turško-črnogorske meje.

Iz Skoplja poročajo: Turško-črnogorski spopadi na meji se zopet ponavljajo. Pred kratkim se je vršil boj pri Negovi. Rezerve prvega in drugega razreda se bodo v najkrajšem času mobilizirale. S temi rezervami se bodo pomnožile čete na črnogorski meji in v Sandžaku.

Abesinija proti Italiji?

Londonsko časopisje poroča iz Adis Abebe, da je na meji italijanskih kolonij pri Massani zbrana abesinska armada, ki šteje 40.000 mož in da se pripravljajo mobilizacija cele armade.

Politična kronika.

V Livadijo je dospelo k carju Nikolaju posebno turško odposlanstvo. Pri dinerju, ki je sledil avdijenci, je car napil sultanu.

Ker hoče francoska zbornica preložiti razpravo o francosko-nemški pogodbi glede Maroka, se je sestel večeraj odbor za zunanje zadeve, katerega sta se udeležila tudi ministrski predsednik Caillaux in zunanji minister de Selves. Caillaux je izjavil, da se bo upr tak preložitvi in eventualno stavil tudi vprašanje zapužanja.

Za žensko volilno pravico so se večeraj na znani nesimpatični način zavzele angleške sufragetke in s tem svoji stvari več škodovala, kakor koristile. Imele so v Ceaxtonhallu zborovanje, na katerem so protestirale proti izključitvi žena od volilne pravice. Nato so šle po cesti Victoria proti Parlamentnemu trgu, kjer jih je pa sprejela policija ter pognala nazaj. To je ženske tako razjezilo, da so spustile svojo jezo nad šipami vladnih in bančnih poslopj in pri vatnih stanovanj. Odigravali so se divji prizori in je bilo nad 100 žensk aretiranih.

V Mehiki se je zopet začelo revolucionarno gibanje. Kakor poročajo, odpošlje sedanja republikanska vlada v Teksas vojaštvo proti vstajam in je odredila na severnih mejah mobilizacijo 25.000 mož.

Na Kitajskem bi Nemčija rada spletkarila, zato prihajajo sedaj potom babilstov zelo neverjetna poročila o umoru tujecev v Simanfuju v svet. Baje so tam umorili učiteljico misijonarske šole go. Beckmann in 5 otrok tujecev, nadalje nemškega poštarja Henneja in njegovo rodbino ter 7000 Mandžujev. — Taiyanfn, glavno mesto provincije Šansi je razdejano. Med Juanšikajem in skupščino je prišlo do resnega spora. Skupščina je proti nadaljevanju boja, Juanšikaj pa je odposlal večeraj prvo brigado Mandžujev proti jugu. Skupščina je tudi sklenila, da vpraša zastopnike provincije, ali naj bo Kitajska monarhija ali republika in so vstajši v provinciji Šansi bili zadovoljni, da bodi Juanšikaj predsednik republike. Juanšikajevo stališče se ni znano.

Štajersko.

Iz Celja. O romanu Rudolfa Hansa Bartscha »Das deutsche Leid« (Nemška bolest) je že pred nekaterimi tedni spregovoril »Slovenski Narod«. Sedaj je napisal o njem daljši podlistek v »Leipziger Neueste Nachrichten« dunajski feljtonist, znani literarni kritik Franc Ser-

vaes. Moža poznamo in cenimo radi njegovih duhovitih sestavkov v dunajski »Zeit« — in ne bi mu prisojali, da se bo dal kakor Bartsch zlorabiti za politično trobilo vsenemcev in spodnjoštajerskih renegatov, ki čutijo edino bolest takrat, kadar jim zmanjka v žepih mark in kron in nemško-nacionalnih »obrambnih« društev. To, kar je napisal Servaes v zgoraj citiranem listu, namreč ni nobena literarna kritika, temveč je članek, ki se odlikuje po nepoznanju razmer na Sp. Štajerskem ravno tako kakor Bartschev roman in zaseduje edini namen, harangvirati reichovske Nemce, da politično in gospodarsko podpirajo uničenje slovenskega naroda na Sp. Štajerskem in zgrade nekaj novih stebrov za glasoviti nemški most do Adrije. Servaes trdi, da se gre za »deželo, ki je nemška in hoče nemška ostati. Te ne smemo vreči v žrelo slovanskim divjakom (sic!). Vzdržati in čreptiti tudi nemstvo, je kulturna (!) naloga prve vrste, ki se tiče celega nemškega naroda. Tu ne sme biti razločka med avstrijskimi in rajhovskimi Nemci, ki se morajo skupno vojskovati za vzdrževanje in spoštovanje nemškega duha. Vsi se moramo brigati za bolesti (!) bratov, ki se na Južnem Štajerju vojskujejo, morajo zemljo nakupovati (sic!), kjer je mnogo in po ceni, dobre stare nemške (!) zemlje, ki po njej stegajo roke slovenski (Servaes piše »windische«) advokate in konsorcije...« Reklamo bi se nositi vodo v Savo, ako bi hoteli znova zavracati te nemške trditve in laži, ki so petdeset let in še več vedno ene in tiste ter služijo samo za nekako opravičenje najbrutalnejšega političnega nasilja. Kakor je nemoralna in koruptna vsa nemška politika v Avstriji in posebej pri nas na jugu, tako nemoralna in koruptna so njena sredstva: laž, podkupovanje, gospodarsko in politično uničevanje... Ne obojamo niti Bartscha, niti Servaes; slednji je nasled prvemu, prvi pa raznim barabam na Sp. Štajerskem, ki prodajajo za denar svoje poštenje, ime in mater. Kaže se, da mobilizirajo vse-nemci proti nam celo Nemčijo in zlorablajo v ta namen celo literaturo. Čakajo nas hudi boji; narodnostni boj na Sp. Štajerskem se je takorekoč komaj pričel. Toda kako se pripravljamo nanj mi!

Zasluseno zasmevanje. »Marb. Zeitung« je pisala te dni o naraščanju nemško govorečega prebivalstva v mestu Mariboru in okolici. To prebivalstvo je list »seveda« kratkotalno anektiral za Nemce. Ko se je oglašala mariborska »Straža« in trdila, da so Nemci v mestu in okolici pri ljudskem štetju goljufali, ji je zabrusil »M. Z.« nazaj: »Nemci so torej pri ljudskem štetju v mariborskem okraju brezvestno goljufali. Kakaj pa go-spoda okoli »Straže« ne zahteva revizije z navedbo tehtnih razlogov? To, g. dr. Korošec, je krivava in zasluzena ironija za vašo lahkomišelnost postopanje. Ponovno smo opozarjali vas in ti državne poslance, da spravite pred državni zbor vse nezalisanje goljufije pri ljudskem štetju v Mariboru in drugod in zahtevate revizijo — nič in zopet nič se ni storilo. Znano nam je dobro, da se to in vse drugo godi na ljubo Šustersičevi politiki v Ljubljani. Znano nam je tudi, da se v klerikalnem taboru na Štajerskem množi nezadovoljnost s tem blapčevanjem dr. Šustersiču, ki je v naših razmerah več kot škodljiv. Kaj pomagajo narodu prazne in puhle fraze o emotni stranki in klubu, če pa isti zapravlja ves svoj ugled in vpliv za to, da v Ljubljani s pomočjo renegatov pritiska na slovenske naprednjake — in še to brez uspeha — mi pa trpimo na Štajerskem v vsakem oziru neizmerno škodo?

Iz St. Jurja ob Juž. žel. V nedeljo sta imela tu poslance dr. Korošec in Pišek prav slabo obiskano shod, na katerem se je razpravljalo med drugimi tudi o položaju v štajerskem deželnem zboru. Zborovali so sprejeli resolucijo, v kateri pozivajo slov. deželnozbornske poslance, naj vstrajajo tako dolgo v najostrejši opoziciji, da bode zagotovljena izpolnitev slovenskih zahtev. Klerikalec so začeli torej minuendno licitacijo tudi že javno na shodih.

Nemški učitelji na Sp. Štajerskem sklicujejo 3. decembra ob 3. uri popoldne zborovanje k Götzu v Mariboru, h kateremu so povabljeni nemški deželni poslanci iz Sp. Štajerskega in pa spodnjoštajerski nemški narodni svet. Govorilo se bo o zvišanju učiteljskih plač. Radovedni smo, kako bodo naši nemški nacionalci potolažili učiteljstvo, ki je glavna opora njihove politike na Sp. Štajerskem.

Razpisano je mesto učitelja na 3. razrednici v Vuzenici. Prošnje do 25. decembra. — Mesto učiteljice na 4. razrednici na Muti. Prošnje do 31. decembra.

Uradniške spremembe pri Južni železnici. Prestavljeni so: revident Benjamin Sperber iz Pragerskega v

Baden; aspirant Vilim Novak iz Hrastnika v Wildon; asistent Janez Zapečnik iz Divače na Pragersko; prov. asistent Alojz Kovatič iz Brežice v St. Peter na Kraju; prov. asistent Felika Lenart iz St. Petra na Kr. v Brežice; aspirant Julij Ramšak iz Preding - Wieselsdorfa v Mixnitz; prov. asistent Jože Kubiček iz Lebringa na Pragersko.

Na naslov šolske oblasti. V Vuzenici je postavil »Schulverein« šolo, katera ni niti toliko potrebna, kakor peto kolo pri vozu. Toda to bodi mimogrede povedano. S poukom nameravajo pričeti meseca decembra, če bode vse zgotovljeno. Kako zdravo bode za deco v poslopju, ki se šele sedaj zgotavlja, o tem bode odločila pristojna politična oblast in upamo, da bode pravična. Pač pa je nekaj drugega, na kar opozarjamo pristojne šolske oblasti že sedaj in sicer: nemški učitelj je naložil nekaj otrok, kateri bodo obiskovali nemško šolo, kjer se prične pouk šele v decembru, če bode kolavdeja dovolila. Mogoče je pa, da tudi še decembra ne bodo gotovi. Ti otroci ne obiskujejo že cel november nič pouka, češ, da se jim je reklo, da ni treba pohajati več stare šole. Ti otroci se okrog potepujejo in imajo že tretji mesec počitnice in znatni jih bodo imeli še par mesecev. Vprašamo, ali je to vzgoja in pouk? Odhod imajo ti otroci tako pravico? Upamo, da bodo prejeli za tako razvado pošteno plačilo. Mi zadeve ne pustimo iz vidika. Šolske oblasti pa naj primejo tistega, ki navaja otroke v pohajkovanje.

V Gortini blizu Mute so zaprli nekega Kališnika iz Brezna, ki je kot svak bil za hlapca pri tamošnjem županu Janežu. Janež je gledal, da se je čutil njegov svak pristnega Nemca, četudi se nemško ne zna. Svak je pa začel z deklom razmerje, ki je rodilo posledice. Te posledice ji je pa Kališnik pregnal z litrom vina in neko mešanico. Za to je dobil štiri mesece zapore.

Hrastnik. Tukajšnja narodna čitalnica priredi v nedeljo 26. t. m. ob 3. popoldne v društveni sobi 2. letošnje predavanje. Govoril bo g. dr. Branko Žižek, zdravnik v Trbovljah o »boleznih in otroški dobi s posebnim ozirom na nalezljive otroške bolezni«. Vabljeni so člani kakor tudi nečlani!

Drobne novice. V Ptujju ste se vsled iztekačnega se plina onesvestili dve osebi med kinematografsko predstavo. Krivda zadene lastnika kinematografa, g. Breclja, ker ni dal dobro zamašiti plinovih cevi. — Iz Dobrne poročajo: Te dni je došel posestnik Kline kar med podukom v razred, v katerem podučuje gđ. Levstik, in je prav neuljudno zahteval, da mora njegov sin iti domu. Tega učiteljica ni dovolila, vsled česar je Kline začel v šoli razsajati tako, kakor da bi bil po kaki katoliški prireditvi v oštariji. Pri ti je moral v obrambo učiteljice nadučitelj, da je sinčez odpravil. Konec tega nastopa se bo seve odigral pred sodiščem. — Iz Gradea poročajo nemški listi, da je ujeti viničar Jože Kaiser že priznal umor mešetarja Zetza blizu Gross Kleina. Ta Kaiser je izvršil, kakor se sedaj kaže, še več zločinov. Ker je od jezikovne meje doma, je gotovo pohajal kako šulferinsko šolo. — Iz Gradea poročajo, da je cesar pomilostil kmečkega fanta Hödla iz vzhodnjega Štajerja, kateri je ubil svojo nosečo ljubico, da bi se z drugim bogatim dekletom poročil. — Iz Maribora poročajo nemški listi: V soboto 18. novembra popoldne se je skregal na Glavnem trgu pri svoji stojnici mesar Pirš z ženo in jo je hotel preteptati. Žena je pa zgrabila velik nož in mu ga je porinila v trebuh. Težko ranjenega Pirša so odpeljali v bolnišnico.

16. izkaz prostovoljnih darov za Sokolski dom v Hrastniku. Prispevali so sledeči gospodje, gospe in gospiice ter sl. društva: Jos. Mohorko, Zidan most prebitek Planinskega plesa 19 K 20 v. Po 10 K so poslali: Juro Kislinger, Laško; Fr. Konšek, Trojana; Ivan Murnik, ces. svetnik, Ljubljana; Juro Naglas, Trbovlje (bl. 34); Slovensko učiteljstvo v Mariboru (bl. 349); Ana Dimnik, Trbovlje (bl. 270); Veinberger, Zagorje (bl. 150). Nadalje so poslali Ant. Škof, Ljubljana 1 K; Ant. Turnšek, M. Nazaret 5 K; Ant. Šantel, šol. svetnik, Gorica 2 K; Jos. Rudež, Sv. Jernej, Tol. 5 K; Vydrova tovarna hrani, Praga 5 K; Ivan Mankoč, Trst 5 K; Fr. Maisel, rač. stotnik, Ljubljana 2 K; dr. Žižek Fran, Grade 4 K; Ant. Černe, Ljubljana 1 K; Zupan, brivce, Laški trg po br. Jurku 5 K; Ivan Gorup, Trst 2 K; Fran Oset, Trbovlje 3 K; Sokol II. Ljubljana 10 K 40 v; Pinterič Niko, Trbovlje 5 K; F. Šentjerc, Sromlje 3 krone; iz društvenega gramofona pri Rošn 13 K 6 v; Julči Pintar, Hrastnik 16 K. Nadejajoč se, da se naš spomin še mnogo rodoljubkin in rodoljubov, kličemo dosedanjim blagim darovalcem iskreno zahvalo in sokoleci Na zdar! — Odbor.

Koroško.

Požar v Sitju. V Sitju je izbruhnil požar na posestvu Josipa Miškulnika in mu uničil hišo in gospodarsko poslopje. V nevarnosti je bila cela vas. Sosedne strehe so se že užigale. Kako je nastal ogenj je še neznan, sumijo pa, da je bil podtaknjen. Miškulnik ima čez 5000 kron škode, zavarovan pa je bil za približno 2000 kron.

Sneg je zapadel na vseh višje ležečih krajih na Koroškem. Med Rabljem in Predilom leži sneg pol metra visoko. Tudi temperatura je zelo padla in imajo po nekaterih krajih že 7° pod ničlo.

Nezgod. V okolici Rablja je padel raz visoko skalo pastir I. M. iz Breta, ko je iskal izgubljene ovce. Dečka so našli še le čez nekaj dni mrtvega. — Utonil je pri Sv. Lenartu mlinar A. Schatz. Padel je že v soboto, ko se je vračal ponoči domov v mlinski jarek, dobili so ga pa šele zdaj med mlinskimi kolesjem.

Primorško.

Laški profesorji za slovenščino. Zveza laških profesorjev na Primorskem je sklenila, da bo zastavila pri naučnih oblastih ves vpliv, da se odpravi iz primorskih gimnazij grški jezik kot obligatni predmet in se uvede namesto njega obligatni pouk slovenščine.

Proti novemu najemniškemu davku v Gorici. Včeraj so izročili meščani mestnemu magistratu goriskemu na namestništvo naslovljen protest proti novemu najemniškemu davku v Gorici, na katerem je 430 podpisov.

Navdušeni Italijani. Pri prihodnji občinski seji mestnega zastopa v Gorici bo stavil baje eden laških mestnih odbornikov predlog, da se imenuje v spomin laške aneksije Tripolisa v Gorici ena cesta »Via Tripoli«.

Ponarejeni bankovci po 20 kron krožijo v Gorici in okolici. Bankovci so dobro ponarejeni, samo bledejši se in imajo letnico 1902.

Zavod sv. Nikolaja v Trstu je tudi letos začel razpošiljati okrožnice za podporo. Na tem mestu prošimo še enkrat vse one, ki bodo dobili prošnjo, in pa tudi druge rodoljube naj se odzovejo vsaj z malo podporo. Zaveščiše je res v veliki stiski, navedano pa je le na prostovoljne darove. Slovenske služkinje se množe od tedna do tedna, z njihovim številom pa raste tudi njih revščina. Če pa pustimo, da bi zavodovo delovanje nazadovalo, tedaj si obenem pripomoremo sami, da propadajo naše rodna dekleta moralno in tudi narodno. Pomagajte torej našemu zavodu, pomagajte našim slovenskim dekletom, ki si morajo iskati kruha v nevarni tujini.

Morillec železničarja Grzelja v Gorenjah. Pred nekaj dnevi so našli kakor smo že poročali, na železniški progi blizu Gorenj pri Sežani popolnoma razmesarjeno truplo železničarja Grzelja iz Gorenj. Ker so sumili, da je bil Grzelj ubit, uvedli so strogo preiskavo in aretirali večeraj kot ubijalca 21letnega fanta Ivana Čeha iz Gorenj. Čeh je napadel iz ljubosumnosti Grzelja, pobil ga je s kamnom in zavlekel svojo žrtev na železniški tir.

Moderna Ksantipa. Neža Derigo, jako odločna in huda ženska, čemur bi vedel veliko povedati njen soprog, se je naveličala sitnariiti doma in si izbrala ljubimec, nekega 28letnega čevljarja Perillija ter odšla z njim iskat nove sreče in zabave. Za popotnico v novi svet si je izposodila svojevredno pri moči okoli 500 kron. Moč je javil zadevo policiji; za ženo ne vpraša, pač pa hoče imeti denar nazaj.

Turški izgnanci v Trstu. Včeraj se je zopet pripeljal iz Neapolja v Trst 400 turških ujetnikov. Med njimi so skoro sami visoki dostojanstveniki staroturškega režima, katere so mladoturki pregnali v Tripolis. Ujetniki se odpeljejo na stroške turškega konzulata, deloma v Egipt, deloma v Carigrad.

Nesreče. 17letni dijak H. Toni je padel raz lestvo v podstrešju stanovanja v Trstu, ko je hotel pritrčiti na ostržnem tramu gugalnico. Toni je dobil nevarne poškodbe na glavi in so ga morali odpeljati v bolnico. — Terezija Vatrovec, o kateri smo poročali, da je bila na cesti strup, je večeraj v bolnici umrla.

Srčna kap je zadela predstojnika civilno-sodnega deželnega urada Sutterja, ki zapušča vdovo z 8 nedoletnimi otroci.

Zloraba znižanja železniških tarifov za živino in meso. Na protidraginjskem protestnem shodu v Trstu je ostro kritiziral poslanec dr. Rybaf potmanjkljive vladne naredbe proti draginji. Pri tem je omenil tudi 50% znižanje železniških tarifov za prevoz glavne živine in mesa. K temu se je oglasil k besedi neki želez-

ničar, ki je javno povedal, da zlorablja voletrgovci z živino to znižanje tarifov na ta način, da pošiljajo ogromne množine živine iz Gališke po nižjih tarifih v Trst, živino tam par dni obdrže in jo vkrcajo nato na parnike in odpošljejo v inozemstvo. S tem je torej dosegla država ravno nasprotno tega, kar je hotela z znižanjem tarifov doseči.

Prebivalstvo Reke. Glasom zadnjega ljudskega štetja ima Reka 49.569 prebivalcev. Po narodnosti je v Reki 23.283 Lahov, 19.989 Slovencev, 3619 Madžarov, 2476 Nemcev in 202 drugih narodnosti. Seveda je treba vsprejeti te številke z vso rezervjo, kajti gotovo je, da so delali Italijani v Reki po istem receptu, kakor v Gorici in v Trstu, kjer so se povodom revizije jasno pokazale lažne sleparije na škodo Slovencev.

† Dr. Ed. Volčič.

Deželno sodni svetnik v Novem mestu dr. Ed. Volčič je nagloma umrl za kapjo.

Z dr. Volčičem je slovenski narod izgubil enega izmed svojih najdelavnejših in najmarljivejših sinov. Pokojni dr. Volčič ni bil samo odličen sodnik in uradnik, nego si je tudi za slovensko pravno literaturo pridobil neveljavih zaslug. Več kakor petindvajset let je v svojih prostih urah delal z umom in peresom za slovenstvo.

Začel je svoje literarno delovanje v »Slov. Narodcu«, v katerem je pred davnimi leti pojasnjeval v temeljnih člankih zgradbo postav, v esah, ko je bilo slovensko posojilništvo še v povojih. Razširil je potem svoj delokrog in ko je prišel k sodišču v Ljubljano, je posvetil svoje moči društvu »Pravniku« in njegovemu glasilu ter bil mnogo let važna opora uredniku lista »Pravnik«. To delo je nadaljeval z največjo vnemo tudi v Novem mestu. Za društvo »Pravnik« je uredil cele slovenske izdaje najvažnejših civilnopravnih zakonov in priredil tudi nekatere hrvatske izdaje teh zakonov. To je ogromno delo, ki je provzročalo pokojniku mnogo skrbi in truda in znatnih stroškov, edino plačilo za vse to prizadevanje pa mu je bila zavest, da je storil važno in koristno delo za slovenski narod. Pokojnik dr. Volčič je bil rojen l. 1858 v Senožeh na Notranjskem. Gimnazijske študije je izvršil v Ljubljani, potem je pa študiral na dunajskem vsenčističnem. Služboval je pri raznih sodiških na Dolenjskem, zadnja leta pa v Novem mestu. Čast njegovemu spominu!

Dnevne vesti.

— »Narodni Listy« o klerikalnem rekurzu proti ljubljanskim občinskim volitvam. »Narodni Listy« pišejo: »Pričakuje se, da upravnosodišče jutri zavrne pritožbo klerikalcev proti zadnjim občinskim volitvam ljubljanskim. Pri teh volitvah je bilo izvoljenih, kakor je znano, 23 naprednjakov, 14 klerikalcev, 7 Nemcev in en socialni demokrat. Naprednjaki imajo torej nasproti vsem ostalim strankam en glas večino. Mesto Ljubljana ima, kakor vemo, kar je razpuščen občinski svet, vladnega komisarja. Nadejati se je, da se bo po jutrišnji razsodbi upravnosodišča brez odloga vršila volitev bodočega župana in njegovega namestnika, da bi bila tako zopet obnovljena samouprava krajskega deželnega stolnega mesta. Za župana bo izvoljen bivši državni poslanec in vodja napredne stranke dr. Ivan Tavčar, za njegovega namestnika pa dr. Karel Triller. Volitev župana mora biti potrjena po vladarju.«

— Dr. Krek v nasprotju z dr. Šusteršičem. Dr. Janez Evangelist Krek je imel dne 16. novembra v državnem zboru govor, v katerem je med drugim rekel tudi to: »Jaz vprašam: Je — li Avstrija zadostno močna, da more prenašati silnejši in dražji militarizem? — Iz teh besedi je jasno razvidno, da je dr. Krek prepričan, da so bremena militarizma v naši monarhiji že tako velika, da večjih država sploh ne more več prenašati. Dr. Krekovo mnenje podpisujemo z obema rokama, vprašamo pa, kako se ta Krekova izjava strinja z nazori, ki jih je glede militarizma opotoval v imenu klerikalne stranke razvijal v parlamentu in delegacijah njen vodja dr. Ivan Šusteršič, kako se ta izjava vjemata s samim postopanjem klerikalne stranke v stvarih militarizma? Dr. Krek pravi, da naša država večjih bremen za militarizem ne more prenašati, dr. Šusteršič in za njim vsi klerikalni listi pa kriče, da je naša monarhija še premalo oborožena in da je treba za izpolnjenje oborožitve še več žrtvovati. Ko se je šlo v delegacijah za dovoljenje kredita v znesku 300

milijonov kron za zgradbo novih bojnih ladij, je dr. Šusteršič ne samo z navdušenjem zagovarjal to postavko, marveč je celo javno izjavil, da vojna uprava še premalo zahteva za nove vojne ladje. Dr. Krek in dr. Šusteršič sta očitno diametralno nasprotujočih se nazorov. Dr. Krek je nasprotnik militarizma, dr. Šusteršič pa je militarizma še premalo! Dr. Kreku je nekaj črna, kar je dr. Šusteršiču belo. In vendar sta dr. Krek in dr. Šusteršič voditelja ene in iste stranke, čeprav si v svojih nazorih diametralno nasprotujeta! — Katerega nazori bodo nadvladali v stranki? To bo pokazalo prihodnje glasovanje o novih vojaških zahtevah. Že danes lahko rečemo, da se bo Šusteršič z vso vnemo zavzemal za zopetno zvišanje vojaških kreditov. Ali bi v tem slučaju dr. Krek imel pogum dr. Šusteršiču zaklicati: »Avstrija ni zadostno močna, da bi mogla prenašati silnejši in dražji militarizem?« Ali bo dr. Krek imel pogum, izvajati konsekvence, ako bo prišel s svojimi nazori v nasprotje s Šusteršičem in svojo stranko? Dvomimo!

— Enaka pravica za vse. Znani klerikalni petelin Valentin Jerše, kaplan v Poljanah nad Škofjo Loko, se je v doseg svojih katoliških namerov poslužil sredstva, ki kliče oblasti, da kaj takega preprečijo. Zadnje občinske volitve so ga namreč poučile, da v naši fari nima ničesar drugega iskati, kot brigati se za stvari, ki mu jih nalaga duhovski stan. Če bi ne bil tako trde kože v strankarskem navdušenju, bi moral priti do prepričanja, da pri zavednem poljanskem ljudstvu ne opravi ničesar. — Kljub temu se je lotil zadnjega sredstva, o katerem misli, da mu je dovoljeno. Hitro razširjanje naprednih listov po naši dolini mu ne da spati, zato je grmel na prižnici preteklo nedeljo proti naprednim listom in se tako razvnel, da so se njegovi pristaši po pravici bali za njegovo zdravje. Ker pa menda že dvomi o vrednosti agitacije na prižnici, je zlorabil tudi šolo za svojo nečedno agitacijo. Nedolžnim otrokom v šoli je začel praviti, kakšen greh je, brati napredne liste, zlasti »Slovenski Narod«. »Jutro« in »Slovenski Dom«. — Zabičeval je otrokom, naj prosijo svoje starše doma, da ne bero in ne naročajo naprednih listov, ki so proti veri in na vse moguče načine prepovedani. Kaj takega si je torej dovolil kaplan v šoli pri verouku, namesto da bi skrbel, da se otroci kaj nauče. Bi videli, kakšne vršile bi nastal pri katoliških mogotcih, če bi kak napredni učitelj le črnil besedo v šoli proti klerikalnim listom, recimo »Slovenec« ali »Domoljub«. — Kar naenkrat bi imel cel kup disciplinarnih preiskav nad seboj, klerikalni tabor bi na kričal na vse grlo: Zloraba šole, polujšanje otrok, nečedna agitacija itd. Tukaj se pa najbrže nihče ne bo zganil, da naredi kaplanovim neumnostim konec, saj ga talar ščiti na vse strani. Prepričan je menda o tem, drugače bi ne postopal tako protipostavno. — Jasno je, kaj je hotel kaplan doseči s svojo agitacijo v šoli. Našim otrokom hoče v nežni mladosti zastrupiti srce s svojim strankarskim fanatizmom. Sam ne doseže ničesar z rovanjem proti naprednim listom, zato pa upa po otrocih imeti večje uspehe. Zanesel se je, da otrokom iztrga iz njih srca ljubezen do staršev, če s svojimi prošnjami, opustiti napredne liste ne dosežejo ničesar. Potem bi jih bilo lahko voditi po svojih volji in svojih pothih. Če pa starši ne bodo imeli besede pri otrocih, kdo naj jo ima potem! — Menda imamo starši še toliko pravice pri vzgoji svojih otrok, da preprečimo tako odvajanje. Odločno zahtevamo, da tukaj poklicane oblasti posežejo odločno vmes in prepovedo tako zlorabo šole mlademu kaplanu, ki ne pozna mere v svojem strankarstvu. Pouči naj se ga, kaj sme v šoli, da ne bo mislil, da je šola zadnja agitaacijski klerikalni lokal, če drugod ne more opraviti ničesar. Če ta poziv ne bo ničesar izdal, bomo pa prizadeti starši sami poskrbeli, da se naprednjake mora enkrat veljati zlato geslo: Enaka pravica za vse.

— Dr. Pegan na Notranjskem. Iz Matenej vasi se nam piše: V našem delu slavinske občine je v očigled obč. volitev vse mirno. Z malimi izjemami si je vsak svest svoje dolžnosti. Ta mir in prijateljstvo med sosedi pa nikakor ni ugajal slavinskemu g. župniku kot namestniku tistega, ki je ušil ljubezen in zopet ljubezen. Čutil je potrebo, zanesi prepri in sovraštvo med ljudi, kar se mu pa ni posrečilo. Zato je povabil g. dr. Pegana, naj jih malo nahujka, najbrž z namenom, da bi se potem pretepali kakor se klerikalci med sabo v župniškovi rezidenici. Tako nam je bilo preteklo nedeljo s prižnice naznanjeno, da je po maši v farovžu shod. Zbralo se je okoli 30 možakov iz St. Ivanske kaplanije ter Čufar iz Postojne, da bo g. Pegan sekundiral. G. Pegan je začel po svoji navadi udrihati po liberal-

eih, učiteljih, liberalnih županih itd. ter se je kadil same pobožnosti. Ker je bila pa večina poslušalcev drugačnega mnenja kakor on in g. župnik, se je shod precej zavlekel, kar pa ni bilo nobenemu navzočih žal, ker je postala cela stvar zabavna. Na razne medklase ni odgovarjal stvarno ali z dokazi, temveč vedno zelo »slikano«, kakor se spodobijo za doč. odbornika, s tepeji, opicami, norišnicami itd. ter vsakemu grozil s tožbo. Napadel je nepravilno sedanjega župana in odbor, kakor jih je precej slišal od navzočih odbornikov. Tajniku je očital fiksno plačo mesečnih 60 K, a navzoči odborniki je ponudil isto mesto g. Peganu za 120 K, ako bo le tako v redu držal kakor sedanjí tajnik. Zdelo se je pa najbrž g. Peganu, da plačujejo slavinski občani premajhne občinske doklade, sicer ne bi grozil, da bo deželni odbor prišilil, da bodeta župan in tajnik vsak dan sedela v pisarni (za mesečnih 60 K gotovo ne). Oddal je dragoceno priznanje, da je slovenski kmet premalo učen in izobražen, kar so navzoči radi potrdili. Končno je začel s terorizmom. Povedal je namreč, da občine, kjer ho naprednem župan in odborniki, ne dobijo niti višarja podpore od deželnega odbora, pač pa bodo dobile vse kar bodo hoteli občine, kjer vladajo pristaši Eselasa. Vprašamo se, ali smo res v Avstriji ali med Culukafri? Tak terorizem in vnebovpišča pristranost pa ni zakona, niti višje oblasti. Da bi to preprečila in najmilejša kar je mogla storiti, dež. zbor razpustila? Čudno je slišati, če se po tem ravnanju še dobijo občine, katere napredno volijo. G. govornik je tudi povedal, da se kranjskih liberalcev nič ne prime, da je vsaka beseda bob v steno, ter se sverobneje šele ko se v grob zvrnejo. Res je — značajni so in ne prodajo prepričanja za skledo leče, kakor kranjski koritarji, trpijo da se jih terorizira, ker smo žal v brezpravni deželi, upajo pa trdno, da se bodo Kranjcem vremenoma zjasnila. Ker je ravno g. Pegan omenil, da se glasi nekdo, ker je bogat, mu bodi povedano, da, ko bi bil dotični berač in se mu bi ponujal letni dohodek g. Pegana (okoli 22 tisoč kron), pa še ne bi hotel postati agitator za Eselasa. Ko se je večina navzočih naveličala neslanosti g. govornika, so odšli in potem se je zborovanje v najlepšem redu nadaljevalo — gosp. Pegana je pa lepo mirno poslušal g. župnik in neč kimovec.

— Nikdar honetni! Tudi »Slovenec« je večerj priobčil pojasnilo o vzroku »Jutrovega« postopanja napram policijskemu svetniku g. Lautarju. A tudi pri ti priliki ni mogel zatajiti svojega značaja in tudi pri ti priliki ni mogel ostati honeten. Porabil je namreč to priliko, da brez vsakega povoda in brez vsake podlage obrekuje in natolejuje našega deželnega poslance gosp. Adolfa Ribnikarja. Da »Slovenec« gosp. Ribnikarja ne mara, je naravno in to je za gosp. Ribnikarja samo častno; če ga »Slovenec« napada, je to za gosp. Ribnikarja le priporočljivo, a perfidno in skrajno nehonetno je, da je »Slovenec« snoči, govoreč o popolnoma drugi stvari zapletel vanjo svoje napade na gosp. Ribnikarja. Pri političnem boju so napadi neizogibni, a boj naj ostane boj in ne zavratno zastrupljanje. A zdi se nam, da je zaman, dopovedovati »Slovenec«, kaj je honetno v političnem boju.

— Obravnava Oražem — Černe se je preložila, ker je sodnik dr. Pompe dovolil Černetu dokaz resnice. Zanimiva bo torej obravnava šele prihodnjico.

— Zlaščevanje nabornikov. Mladeničem, ki so v nabornih letih, rojstno leto 1889, 1890 in 1891, se je meseca novembra — ne glede na rojstni in pristojni kraj — zglašiti v mestnem vojaškem uradu v Mestnem domu. Več o tem nove razpisa mestnega magistrata. Mladeničem stanujočim izven Ljubljane se je zglasiti pri županstvu v bivališču. Nabornik, ki opusti novemberko zglašitev, se kaznuje z globo od 10 do 200 K ali z zaporom.

Škofljan. Brez večjih neprilik smo pričakali, da se je župnik Bohinje skidal na Gorenjsko. Mož je podlegel kaplanovi kaprici. Sedaj smo na jasnem glede njegovega vpliva pri knezoškofijstvu in o govoričenju, da je sam prošel za premostitev. Ja, izgovor je pač dober če ga tudi pes na repu prinese — pravi pregovor. Tisti Florjančič, ki ste ga g. Bohinje tolikokrat zagovarjali pri škofu, ravnostno pred koim ste vi plesali kot je on godel, vam je ad perpetuum memoriam v zahvalo spodenel noge, da ste brez večjih težav frčali sramotno proti Gorenjski. Prav vam je! hote še drugi zaupali in podnirali domišljave kanlance! Ali se nismo od začetka nekaj let razumeli a kruto ste se motili, da homo mi farani tako skakali kot hote vi godli. Peterček niso vas spravili česopisi iz Škofljane, kot ste omenili pri poslovnih pridigi, ako so pa kaj prinosili, zahvalite se Krmežljavku

(Komlanen) ko je vedno dregal po »Šmrdoljubu«, da smo bili takorekoč primorani na napade reagirati, vaše slabe in »dobre« plati razkrinkati, vam gorenjskim kmetom pa pripravljamo tega tiška — pazite, stopite mu na preste, ker bi ne bilo nič čudnega ako bi spravil celo faro na be-rakšo palico.

Škofjan. O sancta Felicitas! Čujte sam knez in škof — bankroten Tone Bovna-natura nas počasti s svojim prihodom ob priliki ustoličenja novega župnika — bišega kaplana na Jesenicah, Karla Čuka. Ker so pa moža že večkrat v »Jutro« pohvalili, da se jako dobro razume na dresiranje Čukov in Marijinih devic mu priporočamo, kot ljubitelju miru in sprave, njemu kot župniku, da se ravna po besedah, ki jih je pisal l. 1903 Kremonski škof Bonamelli: »Meni je mučno, ako vidim duhovnika, ki se vrže v politično vrvenje in se udeležuje volitev, s katerimi v tesni zvezi je toliko osebnih koristi, toliko jeze in sovraštva, toliko obtožb in strankarskih obrekovanj. Duhovniška suknja se pri tem zmečaka, ako se docela ne strga. Duhovnika v pravem duhu Kristovem smatram kot moža miru in očeta vseh. Zato naj se on ne umešava v politične borbe, naj ne podpira te ali one stranke, tega ali onega kandidata, ker tega ne dovoljuje dušni blagor, pa tudi njegov dušnopastirski in očetovski poklic se ne more strijngati s takim postopanjem. Presviti! knezoškof pa naj ubije v glavo škofjanskim kaplanom besede dal-matinskega nadškofa Careva: »Bodite pred vsem moške ljubezni, ne mešajte se v reči, ki vzbujajo ali vstvarjajo razpore; ne pozabite, da bodete jutri pastirji premaganih in premagovalec. Držite se svoje vesti, ali nobene stranke. To so pravi nauki in navodila za duhovnike in le ako se bodo naši duhovni teh temeljito držali, bodo spoštovani, kakor jim gre. Ako bomo morali pa še nadalje poslušati fanatičnega Krmežljavčaka in če bo še nadalje širil laži po vaših eunyah ter s tem izizzval, se ne čudite potem, da »vera nešča«, čudno le, da ni že davno opešala pri takih »božjih namestnikih«. Mesto ljubezni in miru sejejo veter, želi bodo vihar. Večina Škofjancev se sploh ne udeležuje več mase. Splošna nejevolja, zabavljanje in dr. med ljudstvom bo kmalu na vrhuncu. Le pustite prevzvišeni še nadalje tako — in utegne se zgoditi, da vas ljudstvo zapodi iz cerkve, kakor je Kristus iztiril iz tempelja judovske barantice. Vedno in povsod se kaže, da vam je več za dobiček in gospodovanje, kot za vero in krščansko življenje. Iz ljudstva bi radi izpili kri in mozek, a potem se še z njega norčujete! Bog je še menda vedno isti in vi tudi veste, da so ravno pri nas vasi polne revolucionarnega gibanja, zato tem sigurne pride dan obračuna tudi za vas, kakor je prišel na Francoskem, Portugalskem in drugod. Torej gospoda ublažite razmere z vajinim vplivom, ker sicer bo prepozno klicati z Rimljani »Hannibal ante portas!«

Iz St. Petra na Krasu. V proslavo 25letnice Ciril Metodove podružnice »Pivke« 5. t. m. prirejena veselica je kljub vsem težkostim nad vse pričakovano dobro uspeła. Vse se je balo, da bode prireditel vesle slabe udeležbe pasivna, zato pa se tem topleje zahvaljujemo požrtvovalnim udeležencem, ki so nam s svojo darežljivostjo pokazali, da je bil ta strah neopravičen. Podružnica se zahvaljuje svojemu predsedniku gosp. Ferd. Špilariju za brezplačen prepuust cele hiše za prireditev veselice, dalje našim cenjenim zavednim narodnim gremem in gospiam za darovano pecivo, kakor tudi vsem, ki so neumorno in vestno delovale do pozne ure v paviljonu, kuhinji in pri pijači, kakor tudi razprodajalkam števil. Preveč bi bilo naštevati posamezne — naj torej reasumiramo: vsem, kateri so na katerikoli način sodelovali, bodi izrečena prav prisrčna zahvala. Gospod župnik Berce je s svojo znano zgovornostjo razpravljal o potrebi in visoki nalogi naše družbe, za kar mu bodi še enkrat izražena hvala, le žal, da je moral tako kmalu zapustiti našo družbo. Upriporila se je igra »Trie tički«, ki je izvala dokaj smeha. Po predstavi pa se je razvil pri zvokih postojnske godbe živahen ples, ki je trajal do ranega jutra. Naj poleg drugega navedemo še smoten uspeh. Imeli smo čistega dobička 300 kron, za katere nam bodo naši mali v oroženih krajih najbolj hvaležni. Z apelom na najbližjo okolico, da naj nas pri takih prireditvah v narodne namene nikari ne bojkotirajo, kajti s takim nastopom si vtisnejo sami najlažbi pečat — naj se enkrat vsem požrtvovalnim in redodarnim udeležencem prav prisrčno zahvaljujemo. — Podružnica Pivka.

»Zvonček iz Notre Dame« prekrasna klorinarna drama, ki se predvaja še danes in jutri v »Elektrodlografu Ideal« vzbuja občo pozor-

nost med občinstvom in so se posetniki večerajšnjih predstav jako pohvalno izrekli o čistosti slike in krasni scenografiji. Slika je jako priporočljiva. Sam se kamoval. Ko je snoči čevljarški pomočnik Alojzij Krčgel v izkuhu Pred škofijo zahteval čaja in jedil, mu jih izkuharica, kar hape ni imel denarja, ni hotela dati. Ta ga je pa tako raztogotilo, da je začel razgrajati ter je naposled treščil z levico po steklenih vratih, kjer je razbil šipo, a se pri tem tako obrazil, da ga je moral stražnik odvesti na policijsko centralo, kjer je zadobil prvo pomoč, potem so ga pa z rešilnim vozom prepeljali v deželno bolnišnico.

V znamenju alkohola. Snoči je prišel v neko gostilno na Poljanah cesti hlapec Fran Mikec ter začel tam brez vsakega povoda upiti in razbijati s kozarci po mizi. Ker se v gostilni nahajajoči hlapec niso hoteli v prepričevati, so se odstranili na dvorišče. Ta se je pa naglo napolnil za njimi, tam pograbil nek kol ter začel z njim tako razbijati po vežnih vratih in klicati na »skorajžev«, da se je daleč naokoli razlegalo in kraval slednjič privabil stražnika, ki je napravil svojo dolžnost.

Skrb za zimo. Snoči je prišel nismo neke trgovine v Kolodvorski ulici nek neznan človek, tam smel z zidizmski suknjič in jo odkuril dalje. Nek trgovski služenec je to opazil in stekel za tatom. Da se ta roši, je pri Prečni ulici vrgel suknjič proč in zbežal na Sv. Petro cesto.

Priporočljiv hlapec. Včeraj je neka trgovka s premogom izročila svojemu hlapcu Androju Erjavčku 149 K naj gre plačati na Dolenjski kolodvor vozino. Erjavček se pa ni več povrnil, temveč šel popivati. Ko ga je policija izsledila je že polovico denarja zapravil.

Čigava je ura? Pred kratkoma je prinesel nek 12letni deček k mrazu Debevcu na Marije Terezije časti novo nikelnasto uro in mu jo ponudil v nakup, češ, da ga je postal oče. Ko ga je urar vprašal za stanovanje in ime je deček polegnil in popustil uro. Lastnik ure naj se zgasi pri policiji.

Našel je pekovski vajenec Jožef Bučar belo otroško obleko. — Šolski učenec Milan Babšek je našel denarnico z manjšo vsoto denarja. — Školarški pomočnik Peregrin Bogataj je našel srebrno žensko, žepno uro s srebrno verižico.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpelalo v Ameriko 40 Slovencev in 11 Hrvatov, nazaj je pa prišlo 45 Slovencev in Hrvatov.

Zatekel se je mlad, bel pes, z velikimi črnimi ušesi, večje pasme. Dobili so pri hišniku na glavni pošti.

Prosveta.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Jutri, v četrtek se igra izborna Horestova burka »Nebesa na zemlji«. Na splošno zahtevanje se torej ta vesela burka, ki je splošno ugajala, ponavlja zvečer še za par — abonente. — V soboto se pojeta operi »Suzanina tajnost« in »Koenija«. — V nedeljo popoldne za goste z dežele in za širše opereta »Sramežljiva Suzana« pri zelo nizkih cenah; zvečer izven abonementa, za lože par Smetanova opera »Prodana nevesta« z gospos Aninko Kramperovo, bivšo operno pevko Narodnega divadla v Brnu. — Prihodnji teden nova opereta »Ples v operi«.

Slovensko gledališče. Včeraj so ponavljali Parmovo »Ksenija« in ljubki Wolf - Terrarijev internem »Suzanina tajnost« pred dobro obiskano hišo. Razen nevažnega malheurja, ki se je pripetil v zadnjem delu, je šlo vse gladko in dobro.

Petindvajsetletnica gospe Danilove. 8. decembra obhaja naša umetnica na slovenskem odru gospa Avgusta Danilova svojo 25letnico kot igralka. Ob tej priliki se bo igrala drama »Fedora Sardone«.

Odhrova seja »Matiče Slovenke« dne 17. novembra. Predsednik se spominja pokojnega ustanovnika in odbornika »Matiče Slovenske« dr. Josipa Vošnjaka ter poroča, da so od zadnje odbore seje zborovali: gospodarski, knjižni, tehniški in znanstveni odsek (v jurid., literarnem in zemljepisnem pododseku) ter da se je dne 16. novembra vršil prvi literarni sestanek. — Za leto 1911 je plačalo 2630 članov; kakih 50 poverjenikov še ni poslalo članarine. Za pokritje stroškov manjka še vsaj 2300 K. Za hišna popravila se je izdalo 1539 K. Nekemu zavodu se prepusti denarna vloga brezobrestno. Odobri se misel, »Letopis« dodajati primerne inserate. — Tisk letošnjih publikacij se bliža koncu. Rokopis »Avijatika« se vrne pisatelju v eventualno preuredbo. Sprejme se novela »Hudodelca«. Pesmi »Potepuha« se odkažejo ocenziji. Za »Jurčičevo spomenico« »Matiče Slovenske« ne bo na razpolago Jurčičeva zapuščina. — Predlog o izdajanju Jurčičevih političnih uvodnih člankov se odkloni.

Avtor šolske »Somatologije in higijene« se opozori na »Solsko Matico«. Obeta se »Matici« prevod bolgarskega romana »Pod jarmom« (Vazov). Razpisuje se natečaj za beletristični slovenski opis, ki bi ga ob dvojnem honoriranju za leto 1912 skupno izdali »Matica Slovenska« in »Matica Hrvatska«.

Književnost.

— Naša Ančka. Povest. Spisal Vekoslav Radgončan. Založilo uredništvo »Tiskarskega Obzornika«. Cena 80 v. Ta povest je prav mična in jo bo občinstvo z zadovoljstvom bralo.

Izpred sodišča.

Kazenske razprave pred okrajnim sodiščem.

Sovražnik lisic. Poseben sovražnik lisic je neki Luka Čuden iz okolice Lukovice, ki je prišel šele pred nekaj časom iz Amerike. Ta možakar lisice tako sovraži, da porabi vsako priliko v to, da bi ubil kako lisico. Pred kratkem je kopal njegov sin neki jarek v bližnjem gozdu in Čuden se je napotil gledat kako napreduje sin z delom. Vzel je s sabo tudi puško. Toda jarek si je Čuden hitro ogledal, nato pa je šel na jako dober lovski prostor na meji Pockovega in Lukanovega lovišča. Čakal je tam lisice. Ker pa ni verjetno, da bi Čuden, ki je strasten lovec, in je bil zaradi lova že večkrat kaznovan, izpuštil tudi zajčka ali še kaj boljšega umno iti, in je šel na lov vrhu tega brez orožja in lovškega lista in brez dovoljenja najemnika lovišča, mu je ohladilo sodišče njegovo sovražstvo do lisic s 14dnevnim zaplombom in z zaplombo puške.

Nasilen gospodar. Pred kratkim smo poročali o težavni aretaciji nekega Hodeta, ki je baje razgrajal in razbijal v gostilni »Pri litru« na Bregu. Gostilno ima v najemu neka J. G., lastnik hiše pa je Fr. Sterle. Epilog te nabrečke drame se je doigraval večeraj pred okrajnim sodiščem. Hode je tožil namreč Sterleta, da ga je udaril ta s stolum po glavi, ga močno ranil in povzročil s tem posredno vse poznejše njegove rabuke. Zastopnik Sterleta (pisarna dr. Peganova) prizna, da je bil Hode s stolum udarjen, toda Sterle ni s stolum zamahnil in udaril Hodeta, marveč je držal stol pred sabo le kot ščit, v katerega se je Hode zaletel in se poškodoval. Ena priča in tožnik kot priča pa sta jasno izpovedala, da je Sterle med prepričnim pograbil stol, na katerem je sedel, ga dvignil in udaril Hodeta po glavi. Vse druge priče pa so orisale ves dejanski položaj tako nejasno in negotovo, da sodišče ni moglo verjeti zagovoru toženčevemu. Sterle je bil obsojen na 10 kron globe in vplačilo sodnih stroškov.

Napaden slovenski vojak. V neki ljubljanski gostilni so se zbrali neko nedeljo zvečer različni gostje, največ vojaki pešci in topničarji ljubljanskih polkov. Med njimi je bila tudi neka Jožefa K., žena železniškega sprevodnika. Bila je zelo navdušena in je plesala posebno rada z onimi, kot pravi sama, ki imajo »Koražfedre«. Njen soprog se je med tem, opotekel med gostilniškimi vratmi in trebil ob vojaka 17. pešpolka podsetnika Ivana Zajca. Začel se je z vojakom prepirati, nakar je nastala v gostilni velika rabuka, ki jo je posebno poostriala sprevodnikova žena s tem, da je pustila svojega plesaleca, planila k možu in nahrnila vojaka »Schon wieder ein windlicher Hund von die 17er.« Zajc se je nad to posvoko razjutil, tovariši Slovenci so se potegnili zanj, in nastal bi bil lahko velik pretep, da ni prišel stražnik, ki je Zajca moral s silo odpeljati iz gostilne. Obtoženka je danes pri sodišču krivdo priznala in prosila odpuščanja. Zastopnik toženca in pooblaščenec poveljstva 17. polka major Breindl je izjavil, da sicer ni pooblaščen skleniti poravnave, pač pa je zadovoljen, da se odstopijo spisi polkovnemu poveljstvu v Celovcu v uristavkom, da naj poveljstvo odloči, če se zadovolji s preklicem tožnice.

Razne stvari.

* Iz Monte Carla. Neki Wolff iz Hamburga je te dni zaigral v pičlih dveh urah 260.000 mark. — Triindvajsetletni sin neke bogate družine iz Kelmorajna, je brez vednosti svojih staršev prodal opravlo očetove vile za 30.000 K. S tem denarjem je šel v Monte Carlo ter tam vse zaigral, na kar se je ustrelil.

* Zadnji potres na Nemškem je povzročil v Pforzheimu, da se je podrla neka nova stavba. Pod razvalinami so bili štirje delavci težko poškodovani. Okrožnega zdravnika, ki je prišel na pomoč, je zadela kap in je bil na mestu mrtev.

* Ker ga ni pozdravil. Iz Karlsruhe se poroča: Ministerijalni svet-

nik Schäfer je dal policijakemu komisarju v pokoji, Hollenbachu na cesti zaščitno, ker ga ta ni pozdravil. Nemške maniro!

* Grozovit požar. Malo turško mesto Simav v vilajetu Brusa je popolnoma pogorelo. Vojasnice, vladna palača in kakih tisoč hiš je pogorelo. Turško finančno ministrstvo je poslalo tisoč funtov v podporo prebivalstva.

* Tragedija na zagrebški trgovski akademiji. V ponedeljek popoldne je imel ves drugi oddelek akademije zapor. Dijake je nadzoroval profesor Schneider. Ko je bil Schneider, ki je sedel na katedru, že precej časa v sobi, je ostal nenadoma 16letni gojenec Milivoj Ščerbak in vprašal profesorja, zakaj, da je on zaprt. Profesor mu je odgovoril, da sedaj ni časa za razpravljanje tega vprašanja, ki tudi ne spada na to mesto. Na ta odgovor je potegnil Ščerbak browningovo pištolo in ustrelil proti katedru. Krogla je šla tik mimo profesorja, prevrtala na steni obešen njegov klobuk in se zapirala v zid. Takoj po prvem strelu je obrnil Ščerbak pištolo proti sebi in se ustrelil v desno prsi. Krogla mu je prodrla prsi in Ščerbak je obležal na mestu mrtev.

* Razne ljubavne afeze. V norišnici v Kulparkovu je bil že dalj časa igralec Misievic, ki je trpel na verski blaznosti. Smatrali so ga za popolnoma nenevarnega in je smel tudi tupať napustiti zavod. Na nekem takem sprehodu je razkril neki nuni svojo ljubezen. Nuna ga je zavrnila in isto stvar naznanila vodstvu norišnice, na kar so dali Misievica v drug oddelek. Predvečerašnjim je odšel zopet iz zavoda, si kupil revolver ter hotel poiskati dotično nuno. Ker jo pa ni mogel dobiti, je streljal na nekega strežaja, katerega pa ni dobil. Na to je pa samega sebe ustrelil. — »Standard« poroča, da se namerava Sarah Bernhard poročiti z nekim 26letnim francoskim igralcem Tellegmom. Sarah Bernhard je bila pred kratkim 68 let stara in je že par let stara mati. — Neki newjorški list poroča, da je mati mladega kitajskega cesarja pobegnila iz Pekinga z nekim kitajskim igralcem.

* Koliko je veljalo odkritje Amerike. Neki španski časopis poroča o knjigovodstvu ladjeplavne družbe Pinzon v Palosu na Španskem. Ta tvrdka je materialno pomagala Kolumbu, da je mogel podvzeti svoje potovanje. Iz teh najdenih knjig je natančno razvidno, koliko je veljalo odkritje Amerike. Kolumb je dobil letne plače 1600 peset, njegova dva podkapitana po 900 peset. Moštvo ladje je dobivalo po 50 realov na mesec. Vse predpriprave za mornarico, ki je obstojala iz treh ladij, so stale 14.000 peset. Hrana je stala za vsakega moža na mesec šest peset. Moštvo je iz svojega plačal Kolumb na celem potovanju, ki je trajalo od meseca avgusta 1492 do marca 1493, za kar so mu povrnilo 22.000 peset. Odkritje Amerike je stalo torej okroglo 36.000 peset, torej kakih 30.000 K.

* Kuhinja perzijskega šaha. Bivšemu šahu so se brezdomno začele sline cediti po njegovi dragoceni kuhinji. Se pa tudi izplača, priti v posest take kuhinje kot je kuhinja perzijskega šaha. Na prestolu sedi danes majhen deček, ki ima pa navzlic temu najdragocenejšo kuhinjo na svetu. Vsa kuhinjska posoda, krožniki, skledice, pokrovi, lonci reprezentirajo velikansko premoženje. Strokovnjaki cenijo vrednost te kuhinjske posode na deset milijonov mark. Vsi lonci so znotraj polacrani, zlice, vilice in krožniki so celo popolnoma zlati. Kuhinjski noži imajo v držaju vdolane najdragocenejše dragocene kamne. Kuhar sme za šaha kuhati le v posodah, ki so vsaj iz čistega srebra. Celo posoda za sol in sladkor, ki se rabiti v kuhinji, ste srebrni. Samo ena kuhinja je še tako dragocena, namreč kuhinja na madridskem kraljevem gradu, v kateri je mnogo zlatih in srebrnih loncev.

* Velik škandal v Parizu. Sodna preiskava zaradi neke zadeve v Montmartru je dognala stvari, ki bodo povzročile v Parizu škandal, kakršnega še ni bilo. Preiskovalni sodnik je dognal, da je v Montmartru in v drugih pariških okrajih zelo razvita kupčija z mladoletnimi deklicami. V ta namen so organizirane celo posredovalne pisarne. Posredovalci in ženske, ki so zavajale mlade deklice v te kroge, so bili iz takozvanih boljših krogov. Dognalo se je, da so glavni krivci po vsem Parizu znane osebe: ravnatelj radikalnega dnevnika »Lauternek«, Flachon, nadalje neki veleindustrialec in veletrgovec. — Ravnatelj Flachon je dlje časa vodil omenjeni list in je v časnikarskih krogih znan kot velik pohotnež. Konstatiralo se je, da je spomlad zapečatila dve deklici, starosti 12 in 13 let, ki jih izročil svojim prijateljem. Deklici sta pisali pisati domov našena pisar, kako dobro se jima di pri teh lehonovih prijateljih. aohon je pobegnil v Belgijo. Med iverci so tudi neke sodniki Sicer so

pa govori, da je še mnogo drugih prizadetih pri tem škandalu.

* Železniški projekt med Indijo in Evropo. Iz Bombaja poročajo, da je dobil šefinženir železnice Oudh-Rohilkhand povelje, proučiti možnost železnice iz Karache do Perzijskega zaliva. Če se bo dal projekt izvesti, tedaj bo prvi del indoperske železnice med Indijo in Evropo.

* Pij IX. pred vstaškimi Rimljani. Presente poroča o doživljajih starega Garibaldijanca, ki je kot 14 leten deček doživel izbruh revolucije v Rimu v letu 1849 in dogodke, ki so se odigravali neposredno pred papeževim begom v Gaeto. Nekega jutra so v vojašnici rimske meščanske garde nenadoma sklicali vojaštvo; prostovoljci so se takoj oborožili in drli proti Kvirinalu, sedežu papeža, ki ga je baje ogrožala razjarjena množica, ki se je gnetla v ozkih ulicah. Prostovoljci so se ustavili pred Kvirinalom. Pol ure so stali, ko se odpro vrata na balkon in se pokaže papež sredi korone kardinalov. Pij je blagoslavljal ljudstvo, ker pa to le ni prenehalo kričati, je končno nevoljno zamahnil z levico. To je izdal. Potem je zaklical papež v množico: »Kaj hočete?« Kakor en glas se je razlegel odgovor: »Konstituant!« In zopet se je začelo razgrajanje, tako da so mogli samo najbližje stojiči razumeti papeževe besede, ki je razglasil, da je dovolil ljudstvu amnestijo in ustavo, — več da ne more in ne mara dati. Nato je pokazal občinstvu hrbet in izginil. Ta retirada je ljudstvo najbolj razjezila. Začeli so padati streli, predznaki revolucije, pred katero je moral papež pobegniti v Gaeto.

Kmetička pisarna narodno-napredne stranke.

Vodstvo narodno - napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmetičko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10 vinarso znamko za odgovor ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarso znamko na: Kmetičko pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi umevno je da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetiskim županstvom.

Telefonska in brzojavna poročila.

Klerikalna pritožba proti veljavnosti ljubljanskih občinskih volitev — zavrnjena.

Dunaj, 22. novembra. Po kratkem posvetovanju je danes upravno sodišče pod predsedstvom predsednika upravnega sodišča markija Baquhega spoznalo, da je pritožbo dr. Pegana proti odločitvi kranjske deželne vlade v zadevi ljubljanskih občinskih volitev kot neutemeljeno zavrniti. Današnje razpravo o pritožbi proti odločitvi deželne vlade glede občinskih volitev v Ljubljani je vodil senatni predsednik upravnega sodišča markija Baquhe, referent za deželno vlado je bil dvorni svetnik Malnič, zastopnik pritožbe pa dunajski odvetnik dr. Valjavec. Ugovori temelje zlasti na 2 točkah: 1 kakovost kuvertov za prvi volilni razred ne odgovarja predpisom § 24. ljubljanskega volilnega reda, ker so prozorni, ter ne morejo varovati volilne tajnosti; 2. agitatorji narodno-napredne stranke so baje protizakonito vplivali na volilce, zlasti se je to baje zgodilo pri Margareti Čepon iz Illovice. Demonstracije proti Uršulinkam in Stupici so baje omejevale volilno svobodo. Deželna vlada je te ugovore odbila in referent za deželno vlado Malnič se je opiral na iste razloge, ki jih je navajala deželna vlada. Glede prve točke, da so kuverti bili nepravilni in niso odgovarjali zakonitim določbam poudarja, da klerikalni pritožniki hote zamenjavati svetlost in belo barvo kuvertov, ki je popolnoma naravna s prozornostjo. Oblika kuvertov je bila taka, da je popolnoma odgovarjala zakonitim določbam in če bi bili tudi kuverti nekoliko prozorni, so vendar omogočali tajnost volitev.

Glede omejevanja volilne svobode pa se opira pritožba poglavito le na en slučaj, da so narodno - napredni agitatorji vplivali na Margaretu Čepon. Protokolarna izpoved Margaret Čepon pa je dokazala, da tu ne gre za kako protizakonito dejanje.

Res je dovolila Margaret Čepon nekemu Urbarju, da je dal klerikalno glasovnico v kuvert. Pozneje pa je dovolila naprednemu agitatorju Puštu, da je raztrgal ta kuvert in ji dal drugo listo z naprednimi kandidati. Margaret Čepon je torej hote in vedno volila napredne kandidate. Omejevanje volilne svobode uršulink; zlasti pa v tem slučaju se ni zgodilo in so trditve klerikalnih pritožnikov neresnične. Predvsem potrjujejo to tudi relacija službujočega nadkomisarja Mathiasa, ki je izpovedal, da ni govora o tem, da bi bili napredni volilci dejansko poskušali odvrti uršulinke od pta na volišče ali pa hoteli preprečiti dovoz. Voz se je moral ustaviti pred orožniškim kordonom in je on sam pozval nune, da morajo izstopiti, ker ne more dopustiti, da se peljejo tik do volišča. To so nune tudi storile. Pač je slišal nekaj klincev »fej«, vendar pa ni videl, da bi bilo občinstvo ogrožalo uršulinke, uršulinski voz ali nje same. Druga relacija policijskega oficijala Finka potrjuje, da se je konj voza, v katerem so se pripeljale uršulinke, pred orožniškim kordonom splašil in ni hotel mimo orožnikov. Zato je naročil kočijažu, da naj obrne ter skuša po drugi poti priti do volišča. Fink izpove, da ni videl nobene pesti ali palice in da je prepričan, da ne more biti govora, da bi bilo hotelo občinstvo nasilno odvrti nune od volitve. Pač je slišal tudi on klince »fej« toda to je bilo tudi vse. Deželna vlada je torej prišla k zaključku, da tudi pri volitvah samih ni bilo govora o omejevanju volilne svobode. Če bi se bili taki slučaji res zgodili, bi to spadalo pred kazensko sodišče, da se razsodi o njih po kazenskem zakoniku, ali pa po zakonu iz l. 1907 glede zaščite volilne svobode. Ti slučaj pa niso mogli vplivati na izid volitev in sploh tudi ne na svobodo volitve. Zastopnik pritožnikov dr. Valjavec ne pove ničesar novega, česar niso že klerikalci prijavili v svoji pritožbi. Skušna dokazati, da zahteva § 24. neprozornost kuvertov in iz tega stališča samo je treba presoditi prvo točko pritožbe. Ni treba, da bi bil faktično kdo pogledal v glasovnico, marveč je treba samo, da ne odgovarjajo zakonitim zahtevam. Deželna vlada pritožbi ni ugodila ter kršila s tem zakon, vsled česar so bile volitve nepostavne. Kuverti so bili tako tanki, da je bilo že mogoče samo z otipanjem s prstom mogoče ugotoviti, katere glasovnice so v kuvertu. Ker so bile glasovnice različnih strank, različno velike. Nadalje rtdi, da je deželna vlada take kuverte pripustila le zaradi tega, ker jih je naročila pri Bambergu in ker je ta izdal kuverte tako slabe kakovosti, ker ni imel boljšega papirja. Slučaj Čepon in uršulink je za presojo po njegovem mnenju postranskega pomena. Pred vsem gre za kuverte. Napredni časopisi so v zadnjem času govorili tako, kakor da bo pritožba zavrnjena, ter govorje, da naj sodišče reši zadevo po svoji vesti. To hoče tudi on in pričakuje, da bo pritožbi ugodilo. Vladni zastopnik se je na to pridružil izvajanjem deželne vlade in priporočal rešitev v tem smislu. Pravorek, s katerim se pritožba dr. Pegana kot neutemeljena zavrača, sloni na sledečih razlogih:

Razmotriti je treba vprašanje, ali se je pri ljubljanskih občinskih volitvah s kuverti kršila volilna tajnost ali ne. Pritožba se sklicuje na § 24. al. 5 volilnega reda, ki baje določa, da morajo biti volilni kuverti neprozorni. Volilni red stavlja sicer tajnost kot predpogoj za veljavnost volitev, toda iz zakonskih določb je razvidno, da zahteva zakon to tajnost samo pri volilnem aktu samem, to je neposredno pri oddaji glasovnice. Proti veljavnosti volitev z ozirom na kršeno tajnost bi se moglo ugovarjati samo, ako bi se moglo dokazati, da so se pri oddaji glasovnic pokazali volilni kuverti kot nezadostni. Deželna vlada kranjska trdi, da se to ni zgodilo. In tej trditvi se mora pridružiti upravno sodišče. § 24. volilnega reda ne zahteva absolutne neprozornosti volilnih kuvertov, marveč le tako kakovost teh kuvertov, da je možna volilna tajnost. Če pritožba navaja, da je bilo mogoče s tipanjem kuvertov spoznati, da-li se nahajajo v njih glasovnice te ali one stranke, je pripomniti, da daje zakon posameznim strankam popolno svobodo glede izdajanja glasovnic in tudi ne preprečuje, da bi te stranke ne smele izdajati poljubnih glasovnic, samo da te odgovarjajo zakonitim predpisom. Zakon ne sili nikogar, da bi moral čuvati volilno tajnost, marveč daje samo možnost za to.

Glede druge točke pritožbe, da je narodno-napredna stranka nedopustno vplivala na posamezne volilce, smatra upravno sodišče kot dokazano, da niso pristali narodno-napredne stranke volilcev niti z grožnjami, niti s prisilnim odganjanjem od volilnih lokajov.

Zasedanje kranjskega dež. zbora.

Dunaj, 22. novembra. Kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira, bo kranjski deželni zbor sklican še pred novim letom na enodnevno zasedanje, da reši proračunski provizorij. Po novem letu bo imel daljše zasedanje.

Novi podpredsednik ogrsko - hrv. parlamenta.

Budimpešta, 22. novembra. Ker se je podpredsednik Kavos odpovedal, je zbornica v današnji seji izvolila za podpredsednika Belo pl. Jankovicza. Polonyi je vložil interpelacijo o ženitvi bivšega nadvojvode Karla Ferdinanda. Povratek srbskega kralja iz Pariza.

Belgrad, 22. novembra. Danes se je s posebnim dvornim vlakom vrnil iz Pariza kralj Peter.

Investicija v Bosni in Hercegovini.

Sarajevo, 22. novembra. Vlada je predložila deželnemu zboru program za investicije in zakon za sprejetje novega posojila. V programu je zgradba železniških prog Tuzla-Bréka s stransko progo v Bjelino, nadalje Banjaluka-Jajce in Novi-Bihač, zakar je treba 82 milijonov. Za izboljšanje že obstoječih železnic je treba 35 milijonov, za ceste 5, za sanitetne naprave 3, za šole 3, za zgradbe 8, za finance 5, za pravosodje 6, za poljedelstvo in gozdarstvo 29 milijonov. Za ves program je treba 182 milijonov, ki jih naj najame dežela po 4 1/2% za najdelj 80 let. V povračilo tega posojila naj služijo novi davki in zvišanje dohodkov državnih gozdov, rudokopov, železnice in monopolov. Pri tem pridejo v poštev zemljiški davek, hišni davek in drugi direktni davki, nadalje davek na pivo in žganje, davek na vozne listke, koliki in pristojbine.

Volitve v Monakovem.

Monakovo, 22. novembra. Pri občinskih volitvah je bil kljub spletkarjenju klerikalni centrum porazen. Izvoljenih je bilo 24 liberalnih občinskih svetnikov, en zastopnik hišnih gospodarjev, en antisemit in 13 članov centruma.

Italijansko-turška vojna.

Italijansko vojno brodovje.

Rim, 22. novembra. »Giornale d'Italia« priobčuje brzojavko iz Tarenta, da se vojno brodovje z veliko naglico aprovisionira in naklada premog. V arzenalu delajo noč in dan. Pričakuje se, da odpluje brodovje v najkrajšem času v Egejsko morje.

Rim, 22. novembra. »Avanti« zatrjuje, da je ekspidicija v Arhipel sklenjena stvar in da se že v najkrajšem času izkrcajo italijanski voji v Arhipelu na turškem ozemlju.

Rim, 22. novembra. »Tribuna« piše, da je Italija pred časom opustila ekspedicio v Egejsko morje samo vsled prijateljskih nasvetov velesil, da pa bo to ekspedicio brezpogojno izvedla, ker jo smatra za potrebno.

V Rdečem morju.

Rim, 22. novembra. Vest o bombardiranju Akabe v Rdečem morju se uradno potrjuje.

— Slovenskemu rodoljubju! Odbor društva »Branibor« prosi slov. rodoljubje, da mu prepušča prebrane slov. časopise, katere razpoložijo naše društvo vsaki teden v ogrožene kraje in na meje slov. dežel. S tem razpoložanjem vrši naše društvo važno narodno delo; naj bi se izobrazba širila — kolikor je to potom časopisja mogoče — tudi v zadnji gorski vasi, naj bi imeli s tem naši bratje v ogroženih krajih, ki dostikrat iz gmočnih ozirnov ne morejo biti naročeni na kak list, lepo priliko, da se jih polagoma vzgoji do zavednih in značajnih Slovencev. V to svrhu zbira naše društvo predvsem napredno časopisje in iskreno je želeli, da se slov. javnost v veliki meri odzove naši prošnji. Časopisi se pohajajo vsako soboto, in sicer se jih lahko odda v sledečih trafikah: Čušark, Šenčurkova ulica; Dolenc, Prešernova ulica; Kleinstein, Jurčičev trg in Velkavrh, St. Jakobski trg. — Odhor društva »Branibor«.

Sokoli jezdec!

Vabimo vas na sestanek ki se vrši v četrtek, dne 23. t. m. ob pol 9. uri zvečer v restavraciji »Narodna doma« v svrhu ustanovitve jezdnega odseka pod okriljem ljubljanskega Sokola.

Apelujemo v prvi vrsti na brate doslužene konjenike ter one kateri so večji jahanja, da se tega sestanka v čim večjem številu vdeležijo; vabimo pa tudi vse ostale brate kateri še ne znajo jezdit; le te opozarjamo, da bo odsek ustanovil tudi jahalno šolo za začetnike.

Na zdar!

Pripravičajni odbor jezdnega odseka ljubljanskega »Sokola«.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslavšek

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Elegantne mesečne sobe

s kopalnico, električno razsvet-
: ljavo in posebnim vhodom :
se oddajo z decembrom
na Kongresnem trgu št. 14.
3949

Išče se dober in zanesljiv mizarški pomočnik

proti dobri plači. 3942
Anton Mervar, mizarški mojster
Trbovlje, Štajersko.

Lepa hiša na Gorenjskem

tudi za gostilno jako ugodna,
se proda ali dobremu najemniku odda v najem.
Kdo, pove upravnistvo »Slov. Naroda«.

Modni atelje

3905
: Roza Medved, :
Mestni trg št. 24
izdeluje kostume in
vsakovrstne plašče
po najnovjšem kroju in zelo zmernih cenah.

pripraven za vsako trgovino, obrt ali
za pisarno, 3862

se odda takoj ali za februarjev termin
v Selenburgovi ulici št. 1.

Pojasnila iz prijaznosti
v Čošarkovi trafikli ali pa pri
: tvrdki »Franc Sovčan sin«.

Deklica

Izkušena šivilja, želi stopiti v službo s 1. jan. 1912
h gospodinjji, kateri bi dopoldan po-
magala v kuhinji pospravljati in po-
poldan šivati. 3903
Ponudbe naj se pošljejo na »U.
K. št. 15.« poste restante Žalec
pri Celju.

J. Zamljen

čevljarški mojster
v Ljubljani, Sodna ulica št. 3
izvršuje vsa čevljarška dela do najfi-
nejše izvršitve in priporoča svojo zalogo
storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in
teleovadske čevlje.
Za naročila z dežele zadostuje kot mera
pripisan čevlji. 245

Močni salon.

Častitim damam priporoča

kloubuke

te najfinjšega okusa

Ida Skof-Danek

239 Jož Frančo.

Šatni kloubuki vedno pri-
pravljene. Tako tudi venci
o hakovi in razne cvetlice
: doma izgotovljene. :

Tapetnik

Dragotin Puc

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 16
na dvorišču, levo 3856

se priporoča za vsa v to stroko spada-
joča dela. Velika izber zgotovljenih

: divanov :
otomanov in modrocev.

divanov

otomanov in modrocev.

IVAN SOKLIČ.

244 v najnovjših fasadah in v velik izbori
pripoča

Pod Trnovo št. 2. Postaja električne železnice.

Za vedovedna in plinovodna in-
stalacijska dela 3932

iščem pomočnika

plača po kakovosti dela. Josip Bro-
zina Pulj, Barbakani št. 5 Istra.

Ugledna vinogradniška tvrdka
išče za prodajo hrvatskih vin na Kranjskem

zastopnika

ob proviziji. Reflektanti naj se obra-
čajo pisмено na uprav. »Slovenskega
Naroda« pod šifro »Zastopnik vina.«
3930

Sedmošolci išče primerne službe.

najraje v lekarni kot laborant. Zeli
se na Kranjskem ali Primorskem.
Nastop s 1. decembrom.

Ponudbe in pogoje naj se pošljejo
pod »L. O.« pošto ležečo, Bra-
slavce, Štajersko. 3927

Novi sodje po 3 — 500 l

se prodajo in v najem se odda

trgovina

z mešanim blagom, ugodna za moka-
rije. Pisma pod »moka-rija« na upravništvu
Slovenskega Naroda. 3920

Kupujte in zahtevajte edino lo

CIRIL in METODOV ČAJ

je najboljši. 13

Glavna zaloga pri Prvi slov. zalogi čaja in ruma na debelo v Ljubljani, Rožna ulica št. 41.

Stev. 976/1911

3931

Razpis službe.

Mestno županstvo v Metliki razpisuje s tem

službo občinskega tajnika z letno plačo 1400 kron.

V občinskih poslih izvežbani prosilci določajo naj svoje s spričevali
opremljene prošnje

do 10. decembra 1911

podpisane županstvu. Zahteva se kavicija 600 K. Nastop službe takoj.

Zupanstvo mestne občine Metlika,

dne 16. novembra 1911.

Št. 1640.

3923

Razglas.

Dne 25. novembra t. l. se bo vršil

v Jelšanah

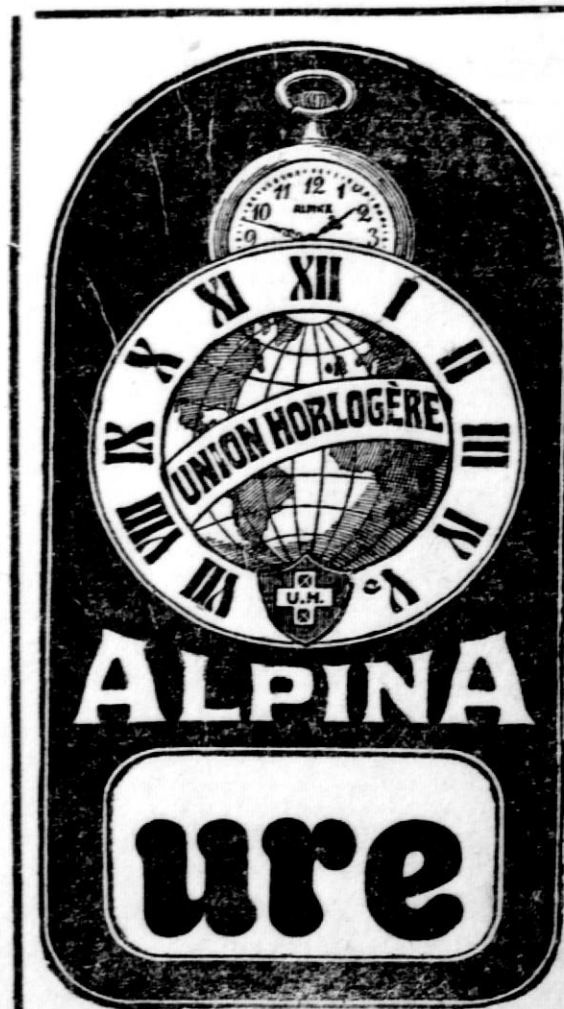
nov živinski in kramarski semenj.

K obilni udeležbi so vabljeni kupci in prodajalci.

Zupanstvo občine Jelšane v Istri,

dne 17. novembra 1911.

Zupan: Valentič.

Priznana največja, resnično domača,
že 25 let obstoječa eksportna tvrdka.

Fr. Čuden

urur y Ljubljani, Prešernova ul. 1
samo nasproti Franciškanske cerkve
je delničar

največjih tovarn švicarskih ur »UNION«
v Genovi in Biele

: on terej lahko po originalno tvorniških cenah :

garantirano zanesljive, v vseh legah in tem-
peraturah po njegovem astronomičnem

: regulatorju regulirane, svetovno znane :

Alpiña ure

z matematično preciznim kolesjem — v zlatu,
: tula, srebru, niklju in jeklu :

prodaja.

Nedosežno velika izbira. — Večletno jamstvo.

Ceniki zastoj in poštne prosti.

Klobuke
cilindre
in čepice
v najnovjših fasadah in v velik izbori
pripoča
IVAN SOKLIČ.
244 Pod Trnovo št. 2. Postaja električne železnice.

Modna in konfekcijska trgovina

M. Hrištovič-Bučar

se je preselila v lastno hišo na Stari trg 9.

Priporoča zelo pomnoženo damsko in otroško zimsko
konfekcijo po znano najnižji ceni, tudi po meri.

Posebno krasne kostume, plašče, pelerine,
razne jopiče, krila, domače halje ter

: bluze in otroške obleke. :

Velika izbira perila in higijeničnih potrebščin za novorojenčke. —
: Usako modno blago. — Pošilja na izbiro tudi po pošti. : :

Telefon št. 16.

Leto 1837. ustanovljena delniška družba

427

Telefon št. 16.

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbotekniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina
dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.